

De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen in 2022

**Satellietrekening toerisme voor het Vlaamse Gewest
en schatting voor het Brussels Hoofdstedelijke Gewest**

METHODOLOGISCHE BIJLAGE

INHOUD

Deel I: TSA Vlaams Gewest	1
1. TSA-tabellen 1 en 2	1
1.1. Volumes	1
1.2. Bestedingen	7
1.2.1. Algemene bestedingen TSA-tabellen 1 en 2	7
1.2.2. Transportkosten tussen thuis en vakantiebestemming	15
A. Personenvervoer door de lucht	15
B. Personenvervoer over de weg	16
1.2.3. Uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen	17
1.3. Totaalbeeld TSA-tabellen 1 en 2	18
2. TSA-tabel 4	10
2.1. Uitgaven door toeristen	21
2.2. Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen	21
2.3. "Social transfers in kind"	21
2.3.1. Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie	22
A. Gebruikstabellen RIOT 2015	22
B. Begroting en jaarrekeningen	22
2.3.2. Subsidies voor vervoer	23
2.4. Andere vormen van toerismeconsumptie	25
2.4.1. Duurzame toerismegoederen	25
2.4.2. Uitgaven door rederijen en bemanning cruises	25
2.4.3. Uitgaven organisatoren congressen	25
2.5. Totaalbeeld TSA-tabel 4	26
3. TSA-tabel 5	27
4. TSA-tabel 6	31
5. TSA-tabel 7	35
Deel II: Schatting TSA Brussels Hoofdstedelijk Gewest	36
1. TSA-tabellen 1 en 2	36
2. TSA-tabel 4	42
3. TSA-tabel 5	44
4. TSA-tabel 6	46
5. TSA-tabel 7	48
Deel III: Evolutie van de belangrijkste cijfers en indicatoren uit de TSA 2008 tot en met 2018	49

DEEL I: TSA VLAAMS GEWEST

1. TSA-tabellen 1 en 2

Wat:

- TSA-tabel 1: inkomend toerisme of niet-Vlaamse toeristen in het Vlaams Gewest
- TSA-tabel 2: intern toerisme of Vlaamse toeristen in Vlaams Gewest

Om de totale consumptie van deze groepen toeristen te kennen, berekenen we eerst hun volume. In een tweede deel koppelen we er de uitgaven aan.

1.1. Volumes

Bronnen:

Tabel 1: Beschikbaarheid van informatie m.b.t. de volumes toeristen in TSA-tabellen 1 en 2

Categorieën in TSA-tabel 1			Kwaliteit informatie	Bron
Wal en Brusselaars	Dag- toeristen	Ontspanning	+	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022
		MICE	+ -	Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer 2022; Statbel: Reisonderzoek 2021
		andere zakenreizen	+ -	
	Verblijfs- toeristen	Ontspanning	+	Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022
MICE		+ -		
andere zakenreizen		+ -		
Buitenlanders	Dag- toeristen	Ontspanning	+	Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; WES: kunststedenonderzoek 2011, Travepac 2016
		MICE	+ -	Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer 2022; Statbel: Reisonderzoek 2021
		andere zakenreizen	+ -	
	Verblijfs- toeristen	Ontspanning	+	Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Cruisetoerisme 2019-2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022;
MICE		+		
andere zakenreizen		+		
Categorieën in TSA-tabel 2			Kwaliteit informatie	Bron
Vlamingen in het Vlaamse Gewest	Dag- toeristen	Ontspanning	+	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022
		MICE	+ -	Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer 2022; Statbel: Reisonderzoek 2021
		andere zakenreizen	+ -	
	Verblijfs- toeristen	Ontspanning	+	Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022
MICE		+ -		
andere zakenreizen		+ -		
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Dag- toeristen	Ontspanning	+	Statbel: Reisonderzoek 2021, Reisonderzoek 2022
		MICE	+	
		andere zakenreizen	+	
	Verblijfs- toeristen	Ontspanning	+	Statbel, Reisonderzoek 2022
MICE		+		
andere zakenreizen		+		

+: goede betrouwbare informatie

+ -: informatie ter beschikking, maar levert niet rechtstreeks gegevens die we zoeken. We moeten dus werken met assumpties, ratio's,

Methode en deelresultaten:

Verblijfstoeristen, alle motieven

Stap 1 (tabel 2): De basisgegevens zijn het aantal overnachtingen uit TIC 2022. Voor Belgen en buitenlanders werd gekeken of de totale som van overnachtingen in NACE 55.203 + 55.204 + 55.209 kleiner of groter was dan het aantal overnachtingen in de Platformdata van Statbel. Indien het aantal overnachtingen uit TIC groter was dan de Platformdata, werden geen aanvullingen gedaan. Voor de Belgische overnachtingen was dat het geval. Indien de Platformdata een hoger overnachtingscijfer gaven, werden deze cijfers gebruikt in plaats van de overnachtingscijfers uit TIC voor NACE 55.203 + 55.204 + 55.209. Dit was het geval voor de buitenlandse overnachtingen.

Tabel 2: Berekening van overnachtingscijfers van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2022 naar herkomst toerist en naar logiestype (op basis van twee bronnen).

	Overnachtingen in TIC			Overnachtingen in Platformdata	TOTAAL # overnachtingen
	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209		
Belgen	16.410.504	10.842.962	<u>5.567.542</u>	1.430.454	16.410.504
Buitenlanders	11.111.651	8.527.007	2.584.644	<u>2.752.511</u>	11.279.518

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, bewerking VSA

De bijna 168.000 extra overnachtingen werden herverdeeld naar herkomst en macrobestemming a rato van de totale overnachtingscijfers uit TIC. Resultaat in tabel 3 (Belgen) en 4 (buitenlanders).

Tabel 3: Aantal Belgische overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming en doel

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroepsdoeleinden	TOTAAL
Kust	6.220.421	25.908	512.713	6.759.042
Vlaamse regio's	6.442.261	456.971	474.800	7.374.032
Kunststeden	1.571.288	349.116	357.026	2.277.430
TOTAAL	14.233.970	831.995	1.344.539	16.410.504

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, bewerking VSA

Tabel 4: Aantal buitenlandse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming en doel

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroepsdoeleinden	TOTAAL
Kust	1.636.814	18.556	118.101	1.773.471
Vlaamse regio's	3.828.036	375.306	894.411	5.097.753
Kunststeden	3.344.282	500.931	563.081	4.408.294
TOTAAL	8.809.132	894.794	1.575.593	11.279.518

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, bewerking VSA

Stap 2 (tabel 5): De Belgische overnachtingscijfers TIC 2022 werden opgesplitst naar herkomstgewest op basis van Reisonderzoek 2022. Voor het motief ontspanning werd daarbij rekening gehouden met de macrobestemmingen kust, kunststeden en regio's. De indeling naar macrobestemming is in het reisonderzoek niet 100% gelijklopend, maar biedt wel een goede manier om de cijfers van de Belgische overnachtingen te herverdelen naar herkomstgewest.

Tabel 5: Aantal Belgische overnachtingen voor het motief ontspanning in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming en herkomst

		Herkomst (in %) bij overnachtingen Reisonderzoek 2022*	Overnachtingen door Belgen in TIC 2022	Ratio Reisonderzoek toegepast op TIC 2022: aantal overnachtingen
Kust	Vlamingen	63	6.220.421	3.943.839
	Brusselaars	10		648.791
	Walen	26		1.627.791
Vlaamse regio's	Vlamingen	82	6.442.261	5.255.971
	Brusselaars	5		343.875
	Walen	13		842.415
Kunststeden	Vlamingen	69	1.571.288	1.091.979
	Brusselaars	15		234.101
	Walen	16		245.208
TOTAAL				14.233.970

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA
*de indeling naar macrobestemming is in het reisonderzoek niet 100% gelijklopend

Voor het motief zaken werd geen opsplitsing naar macrobestemming meegenomen en werden alle zakenreizen uit het Reisonderzoek samengenomen (geen verdere opsplitsing mogelijk over conferentie, congres en seminarie of andere beroepsdoeleinden) en de verdeling naar herkomst meegenomen voor beide motieven in TIC 2022.

Tabel 6: Aantal Belgische overnachtingen voor het motief zaken in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar motief en herkomst

		Herkomst (in %) bij overnachtingen Reisonderzoek 2022	Overnachtingen door Belgen in TIC 2022	Ratio Reisonderzoek toegepast op TIC 2022: aantal overnachtingen
Conferentie, congres en seminarie	Vlamingen	65	831.995	540.770
	Brusselaars en Walen	35		291.225
Andere beroepsdoeleinden	Vlamingen	65	1.344.539	873.907
	Brusselaars en Walen	35		470.632
TOTAAL				2.176.534

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Reisonderzoek 2022, bewerking VSA

Stap 3: Aan de kust werden de cijfers verder aangevuld met cijfers van Westtoer over de directe verhuur 2022 en het tweede verblijfsgebruik in vakantiewoningen 2022. Deze werden aangeleverd volgens gewest van herkomst. Het tweede verblijfsgebruik op langetermijnkampeerplaatsen in 2022, verdeelden we zelf naar herkomst a rato van de verdeling van het tweede verblijfgebruik in vakantiewoningen (62% Vlamingen, 25% Brusselaars en Walen en 13% buitenlanders).

Op basis van het Reisonderzoek 2022 kon daarnaast ook het aantal overnachtingen in tweede verblijven elders in Vlaanderen geschat worden. Voor elke Vlaamse overnachting in een tweede verblijf aan de kust telde het Reisonderzoek er 0,865 elders in Vlaanderen. Voor elke Brusselse of Waalse overnachting in een tweede verblijf aan de kust telde het Reisonderzoek er 0,118 elders in Vlaanderen. Voor de buitenlandse overnachtingen werd dezelfde ratio van 0,118 gebruikt. Deze ratio's pasten we toe op de cijfers van Westtoer aan de kust om de overnachtingen buiten de kust te schatten. Voor de buitenlandse overnachtingen konden we het tweedeverblijfsgebruik niet schatten buiten de kust.

Ten slotte werden ook de passagiers op zee- en riviercruiseschepen toegevoegd bij de buitenlandse verblijfstoeristen op basis van het onderzoek naar cruisetoeerisme door Toerisme Vlaanderen. Het gaat om het aantal passagiers dat van boord gaat in het Vlaamse Gewest in 2022.

Het resultaat voor de overnachtingscijfers van verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2022 kan afgelezen worden in tabel 7 (Vlamingen), tabel 8 (Brusselaars en Walen) en tabel 9 (buitenlanders).

Tabel 7: Aantal Vlaamse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming, doel (commerciële logies) en niet-commerciële logies

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroeps-doeleinden	Directe verhuur	Tweede verblijven vakantie-woningen	Tweede verblijven langetermijn-kampeerplaatsen
Kust	3.943.839			1.942.404	7.352.085	2.452.577
Vlaamse regio's	5.255.971					
Kunststeden	1.091.979					
Vlaams Gewest excl. kust					6.358.171	2.121.018
VLAAMS GEWEST	10.291.790	540.770	873.907	1.942.404	13.710.256	4.573.595

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022 Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport kust 2021-2022, bewerking VSA

Tabel 8: Aantal Waalse en Brusselse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming, doel (commerciële logies) en niet-commerciële logies

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroeps-doeleinden	Directe verhuur	Tweede verblijven vakantie-woningen	Tweede verblijven langetermijn-kampeerplaatsen
Kust	2.276.582			825.919	2.924.859	975.702
Vlaamse regio's	1.186.290					
Kunststeden	479.309					
Vlaams Gewest excl. kust					345.845	115.370
VLAAMS GEWEST	3.942.180	291.225	470.632	825.919	3.270.704	1.091.072

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022 Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport kust 2021-2022, bewerking VSA

Tabel 9: Aantal buitenlandse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming, doel (commerciële logies) en niet-commerciële logies.

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroeps-doeleinden	Directe verhuur	Tweede verblijven vakantie-woningen	Tweede verblijven langetermijn-kampeerplaatsen	Cruise-passagiers
Kust	1.636.814	18.556	118.101	397.915	1.574.134	525.114	461.519*
Vlaamse regio's	3.828.036	375.306	894.411				
Kunststeden	3.344.282	500.931	563.081				
Vlaams Gewest excl. kust					186.131	62.091	
VLAAMS GEWEST	8.809.132	894.794	1.575.593	397.915	1.760.265	587.206	461.519*

*Bij de cruises gaat het om het aantal passagiers dat van boord gaat.
BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, onderzoek Cruisetoeerisme 2019-2022; Statbel: Platformdata 2022 Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport kust 2021-2022, bewerking VSA

Daguitstappen, motief ontspanning

Voor de **Belgen** kan voor de volumes een beroep gedaan worden op het onderzoek Dagtrips door Belgen van Westtoer.

Tabel 10: Daguitstappen door Belgen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar herkomst

	VLAMINGEN	BRUSSELAARS + WALEN
Dagtoerist	51.476.000	15.137.000
Omgevingsrecreant	42.170.000	2.051.000
TOTAAL	93.646.000	17.188.000

BRON: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, bewerking VSA

Voor de **buitenlandse** dagtoeristen zijn geen nieuwe cijfers beschikbaar over de volumes. Daarom wordt een beroep gedaan op de cijfers uit de TSA 2018. Dat betekent dat we werken met 2.921.958 buitenlandse dagtoeristen aan de kust en 4.310.320 in de kunststeden en 5.266.831 dagtoeristen in de kunststeden. Informatie over de berekening is te vinden in de bijlage bij het rapport van de TSA 2018 (Weekers en De Maesschalck, 2020).

Daguitstappen, motief zaken:

Schatting o.b.v. TIC 2022, de congresbarometer 2022 en het Reisonderzoek 2021. De verhouding verblijfszaken en dagzaken naar herkomst uit de congresbarometer 2022 wordt toegepast op aankomsten zakentoeeristen TIC 2022. De Belgische dagzakentoeeristen worden daarna ingedeeld naar gewest van herkomstgewest op basis van de verhouding in het Reisonderzoek 2021 van Statbel. We passen dit toe op de som van MICE- en niet-MICE zakentoeeristen uit TIC 2022.

Tabel 11: Berekening van het aantal dagzakentoeeristen 2022, naar herkomst

	Deelnemers steekproef congressen* in Vlaams Gewest 2022			Aankomsten verblijfszakentoeeristen TIC 2022	AANTAL DAGZAKENTOERISTEN IN 2022		
	Blijven overnachten	Niet overnachten	Aantal dagtoeristen per verblijfsstoerist		TOTAAL	herkomst (in %) dagzakentoeeristen in Reisonderzoek	TOTAAL
Belgen	6.184	73.724	11,9	1.090.394	12.999.387		
Vlamingen						68	8.844.387
Brusselaars+Walen						32	4.154.999
Buitenlanders	11.300	2.103	0,2	1.020.290	189.882		189.882
TOTAAL							13.189.269

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer; Statbel: Reisonderzoek 2021, bewerking VSA
*profiel Belgen o.b.v. niet-internationale congressen en buitenlanders o.b.v. internationale congressen

Vertrekkende Vlaamse toeristen: Op basis van het Reisonderzoek 2022 van Statbel weten we dat Vlamingen in 2022 10.301.830 reizen maakten naar Wallonië, Brussel of het buitenland. Het gaat zowel om reizen voor het persoonlijk motief als voor het zakenmotief.

Resultaat

Tabel 12: Resultaten met betrekking de volumes toeristen in TSA-tabellen 1 en 2 voor de TSA 2022 op basis van de hierboven beschreven methoden

Categorieën in TSA-tabel 1			TSA 2022
Walen en Brusselaars	Dag-toeristen	Ontspanning	17.188.000
		Zaken	4.154.999
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	9.129.875
		MICE	291.225
		Andere zakenreizen	470.632
Buitenlanders	Dag-toeristen	Ontspanning	12.499.109
		Zaken	189.882
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	12.016.036
		MICE	894.794
		Andere zakenreizen	1.575.593
Categorieën in TSA-tabel 2			TSA 2022
Vlamingen in het Vlaamse Gewest	Dag-toeristen	Ontspanning	93.646.000
		Zaken	8.844.387
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	30.518.045
		MICE	540.770
		Andere zakenreizen	873.907
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Dag-toeristen	Ontspanning +zaken	4.894.908
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning +zaken	10.301.830

1.2. Bestedingen

1.2.1. Algemene bestedingen TSA-tabellen 1 en 2

Bronnen:

Tabel 13: Beschikbaarheid van informatie m.b.t. de bestedingen door toeristen in TSA-tabellen 1 en 2

Categorieën in TSA-tabel 1		Code	Bron	
Walen en Brusselaars	Dag-toeristen	Ontspanning	+	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022
		MICE andere zakenreizen	+ - + -	Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022 Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	+	Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer: Onderzoek tweede verblijven 2007 en 2015, Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2021-2022; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2017
		MICE andere zakenreizen	+ +	Toerisme Vlaanderen: onderzoek congresgangers 2020-2022 Toerisme Vlaanderen: onderzoek congresgangers 2020-2022
Buitenlanders	Dag-toeristen	Ontspanning	+	Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; Toerisme Vlaanderen: kunststedenonderzoek 2022-2023; ONS: Travelpac 2016; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2017
		MICE andere zakenreizen	+ - + -	Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022 Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	+	Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Cruiseonderzoek 2019; Westtoer: Onderzoek tweede verblijven 2007 en 2015, Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2021-2022; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2017
		MICE andere zakenreizen	+ +	Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022 Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022
Categorieën in TSA-tabel 2		Code	Bron	
Vlamingen in het Vlaamse Gewest	Dag-toeristen	Ontspanning	+	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022
		MICE andere zakenreizen	+ - + -	Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022 Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	+	Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer: Onderzoek tweede verblijven 2007 en 2015, Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2021-2022; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2017
		MICE andere zakenreizen	+ +	Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022 Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Dag-toeristen	Ontspanning	+ -	Enkel transport o.b.v. ≠ bronnen
		MICE andere zakenreizen	+ - + -	- -
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	+ -	100% ratio's, transport o.b.v. ≠ bronnen
		MICE andere zakenreizen	+ - + -	- -

+ : goede betrouwbare informatie

+ - : informatie ter beschikking, maar levert niet rechtstreeks gegevens die we zoeken. We moeten dus werken met assumpties, ratio's,

Methode en deelresultaten

Algemeen: We zoeken in onderzoeken naar een zo goed mogelijk uitgavenprofiel en vermenigvuldigen de uitgaven met het volume van de toeristen zoals hierboven berekend. Uitgaven uit onderzoeken van voor 2022 worden steeds omgezet naar prijzen 2022. Hiervoor vermenigvuldigen we de uitgaven met een factor die het jaargemiddelde van de Index der consumptieprijzen overbrugt tussen het jaar van onderzoek en 2022.

Verblijfstoeristen, ontspanning

Voor de Kust werken we voor verschillende logiessoorten met verschillende bronnen van Westtoer: het Kustonderzoek 2021-2022 (commerciële logies), het trendrapport Kust 2021-2022 (directe verhuur) en het onderzoek naar tweede verblijven 2007 (lange termijnkampeerplaatsen) en 2015 (tweede verblijven).

Tabel 14: Bestedingen verblijfstoeristen in commerciële logies aan de Vlaamse kust in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		3.943.839		2.276.582		1.636.814
BESTEDINGEN	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL
	pn		pn		pn	
Logies	42,3	166.938.059	40,3	91.789.026	49,7	81.388.461
Maaltijden en drank	30,4	119.968.184	23,6	53.712.853	27,0	44.261.089
Attracties en ontspanning	1,9	7.588.094	2,5	5.701.638	3,7	6.131.288
Shopping	10,8	42.476.368	12,0	27.309.132	7,8	12.710.647
Verplaatsingen	1,3	5.044.599	1,5	3.474.818	3,0	4.915.258
Andere uitgaven	10,1	39.890.481	11,8	26.770.780	9,3	15.230.675
TOTAAL	96,8	381.905.783	91,7	208.758.245	100,6	164.637.417

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022 Reisonderzoek 2022
Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022. bewerking VSA.

Tabel 15: Bestedingen verblijfstoeristen via directe verhuur aan de Vlaamse kust in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		1.942.404		825.919		397.915
BESTEDINGEN	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL
	pn		pn		pn	
Logies	33,2	64.507.237	33,2	27.428.770	33,2	13.214.757
Maaltijden en drank	26,4	51.279.466	26,4	21.804.262	26,4	10.504.956
Attracties en ontspanning	3,0	5.730.092	3,0	2.436.461	3,0	1.173.849
Shopping	9,0	17.423.364	9,0	7.408.493	9,0	3.569.298
Verplaatsingen	1,3	2.544.549	1,3	1.081.954	1,3	521.269
Andere uitgaven	10,8	20.919.691	10,8	8.895.148	10,8	4.285.545
TOTAAL	83,6	162.404.398	83,6	69.055.088	83,6	33.269.673

BRON: Volumes en uitgaven: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. bewerking VSA.

Tabel 16: Bestedingen verblijfstoeristen in tweede verblijven aan de Vlaamse kust in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		7.352.085		2.924.859		1.574.134
BESTEDINGEN	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL
	pn		pn		pn	
Logies	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	21,1	154.908.431	21,1	61.626.779	21,1	33.167.003
Attracties en ontspanning	1,6	11.469.253	1,6	4.562.780	1,6	2.455.649
Shopping	12,1	89.107.270	12,1	35.449.291	12,1	19.078.504
Verplaatsingen	0,6	4.117.168	0,6	1.637.921	0,6	881.515
Andere uitgaven	14,3	105.061.295	14,3	41.796.235	14,3	22.494.375
TOTAAL	49,6	364.663.416	49,6	145.073.006	49,6	78.077.046

BRON: Volumes: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. Uitgaven: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022, onderzoek Tweede verblijven 2015, bewerking VSA.

Tabel 17: Bestedingen verblijfstoeristen op langetermijnkampeerplaatsen aan de Vlaamse kust in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		2.452.577		975.702		525.114
BESTEDINGEN	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL
	pn		pn		pn	
Logies	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	7,0	17.125.932	7,0	6.813.161	7,0	3.666.785
Attracties en ontspanning	0,6	1.352.047	0,6	537.881	0,6	289.483
Shopping	16,5	40.492.082	16,5	16.108.850	16,5	8.669.645
Verplaatsingen	1,8	4.368.153	1,8	1.737.770	1,8	935.253
Andere uitgaven	0,6	1.421.383	0,6	565.465	0,6	304.328
TOTAAL	26,4	64.759.597	26,4	25.763.126	26,4	13.865.493

BRON: Volumes: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. Uitgaven: Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022, onderzoek Tweede verblijven 2007, bewerking VSA.

Voor de **Kunststeden** doen we een beroep op het Kunststedenonderzoek 2022-2023 van Toerisme Vlaanderen en de stedelijke toeristische diensten. Voor de **Vlaamse regio's** werken we met het onderzoek in de Vlaamse regio's van Westtoer en de Provinciale Toerismediensten uit 2017. De cijfers worden hierna eerst afzonderlijk voor de macrobestemmingen weergegeven. Het gaat om de uitgaven en volumes van toeristen die overnachten in commerciële logies.

Daarnaast werden de uitgaven van toeristen in tweede verblijven die niet aan de kust liggen opgenomen. Voor de uitgaven werden dezelfde uitgavenprofielen en bronnen gebruikt als aan de kust. De cijfers werden niet apart in tabellen opgenomen, maar zijn mee opgenomen in de totalen in tabel 20 tot 22. In totaal geven Vlamingen in tweede verblijven buiten de kust 371 miljoen euro uit, Brusselaars en Walen samen 20 miljoen euro en buitenlanders bijna 11 miljoen euro.

Tabel 18: Bestedingen verblijfstoeristen in de Vlaamse kunststeden in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		1.091.979		479.309		3.344.282
BESTEDINGEN	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL
	pn		pn		pn	
Logies	62,2	67.873.396	61,5	29.469.889	54,2	181.149.680
Maaltijden en drank	60,3	65.808.393	46,0	22.052.593	40,7	135.977.328
Attracties en ontspanning	16,8	18.296.374	18,9	9.075.681	15,0	50.136.708
Shopping	48,9	53.379.866	21,4	10.261.975	22,2	74.136.575
Verplaatsingen	1,9	2.097.339	3,8	1.803.099	4,8	15.945.117
Andere uitgaven	3,5	3.793.213	2,6	1.240.481	1,5	5.095.862
TOTAAL	193,5	211.248.582	154,2	73.903.717	138,3	462.441.271

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, bewerking VSA.

Tabel 19: Bestedingen verblijfstoeristen in de Vlaamse regio's in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		5.255.971		1.186.290		3.828.036
BESTEDINGEN	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL
	pn		pn		pn	
Logies	63,2	332.300.365	63,2	75.001.264	37,5	143.420.099
Maaltijden en drank	38,6	203.072.445	38,6	45.834.106	30,4	116.528.830
Attracties en ontspanning	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Shopping	3,5	18.461.131	3,5	4.166.737	2,3	8.963.756
Verplaatsingen	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere uitgaven	5,9	30.768.552	5,9	6.944.562	10,5	40.336.903
TOTAAL	111,2	584.602.493	111,2	131.946.669	80,8	309.249.588

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022. Uitgaven: Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2017, bewerking VSA.

Ten slotte is er het onderzoek rond cruises van 2023 van Toerisme Vlaanderen. Hier worden zowel de uitgaven van passagiers van riviercruises als zee-cruises meegenomen die van boord gaan in het Vlaamse Gewest. Per persoon wordt 45,2 euro uitgegeven, waarvan 11 euro aan maaltijden, drank en voeding; 12,2 aan attracties en ontspanning; 15,5 euro aan shopping en 6,6 euro aan verplaatsingen. De totale bedragen voor de 461.519 passagiers die van boord gaan zijn af te lezen in tabel 22.

Voor de TSA is het belangrijk de totale uitgaven afzonderlijk te verzamelen naar herkomst van de toeristen. Vandaar dat we de totale uitgaven ook optellen voor de verschillende groepen toeristen: tabel 20 (Vlamingen), tabel 21 (Brusselaars en Walen) en tabel 22 (buitenlanders).

Tabel 20: Totale bestedingen door Vlaamse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar bestedingscategorie, logiestype en macrobestemming, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

Uitgavencategorieën	Commerciële logies en directe verhuur			Tweede verblijven	TOTALE BESTEDINGEN
	Kust	Kunststeden	Regio's		
Logies	231.445.296	67.873.396	332.300.365	0	631.619.057
Maaltijden en drank	171.247.649	65.808.393	203.072.445	320.811.740	760.940.227
Transport (ter plekke)	7.589.148	2.097.339		15.823.527	25.510.014
Attracties en ontspanning	13.318.185	18.296.374		23.909.313	55.523.873
Andere Shopping	59.899.731	53.379.866	18.461.131	241.678.424	373.419.153
Andere	60.810.172	3.793.213	30.768.552	198.570.172	293.942.109
TOTAAL	544.310.182	211.248.582	584.602.493	800.793.176	2.140.954.433

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2021-2022, onderzoek Tweede verblijven 2007 en 2015; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger - regio's 2017, bewerking VSA.

Tabel 21: Totale bestedingen door Brusselse en Waalse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar bestedingscategorie, logiestype en macrobestemming, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

Uitgavencategorieën	Commerciële logies en directe verhuur			Tweede verblijven	TOTALE BESTEDINGEN
	Kust	Kunststeden	Regio's		
Logies	119.217.796	29.469.889	75.001.264	0	223.688.949
Maaltijden en drank	75.517.115	22.052.593	45.834.106	76.532.504	219.936.318
Transport (ter plekke)	4.556.772	1.803.099		3.774.844	10.134.714
Attracties en ontspanning	8.138.099	9.075.681		5.703.780	22.917.560
Andere 34.717.625	10.261.975	4.166.737	57.654.545	106.800.882	373.419.153
35.665.927	1.240.481	6.944.562	47.370.687	91.221.656	293.942.109
TOTAAL	277.813.333	73.903.717	131.946.669	191.036.360	674.700.079

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2021-2022, onderzoek Tweede verblijven 2007 en 2015; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger - regio's 2017, bewerking VSA.

Tabel 22: Totale bestedingen door buitenlandse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2022, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar bestedingscategorie, logiestype en macrobestemming, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

Uitgavencategorieën	Commerciële logies en directe verhuur			Tweede verblijven	Cruises	TOTALE BESTEDINGEN
	Kust	Kunststeden	Regio's			
Logies	94.603.218	181.149.680	143.420.099	0	0	419.172.997
Maaltijden en drank	54.766.045	135.977.328	116.528.830	41.189.137	5.054.393	353.515.733
Transport (ter plekke)	5.436.527	15.945.117		2.031.588	3.028.651	26.441.884
Attracties en ontspanning	7.305.137	50.136.708		3.069.725	5.647.555	66.159.126
Andere Shopping	16.279.945	74.136.575	8.963.756	31.029.181	7.142.423	137.551.881
Andere	19.516.219	5.095.862	40.336.903	25.494.497		90.443.481
TOTAAL	197.907.091	462.441.271	309.249.588	102.814.129	20.873.023	1.093.285.101

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2021-2022, onderzoek Tweede verblijven 2007 en 2015; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Cruisetoeisme 2019-2022; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger - regio's 2017, bewerking VSA.

Verblijfstoeristen, zaken

Voor de uitgaven van verblijfszakentoeeristen werd een beroep gedaan op het MICE-onderzoek van Toerisme Vlaanderen en meer bepaald op het deel over de uitgaven van congresgangers. Voor de MICE-verblijfstoeristen werd gewerkt met het algemene uitgavenprofiel van de MICE-conventions. Voor de zakentoeeristen voor het motief 'andere beroepsdoeleinden' werden de uitgaven van het profiel 'business meetings' gebruikt. Er werd steeds gewerkt met het gemiddelde uitgavenprofiel van alle zakentoeeristen in de Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen.

Tabel 23: Bestedingen door Vlaamse verblijfszakentoeeristen in 2022 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar motief en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	
		540.770		873.907	
Logies	120,1	64.961.419	126,4	110.435.049	175.396.468
Maaltijden en drank	55,5	30.022.569	60,8	53.098.642	83.121.211
Attracties en ontspanning	15,0	8.122.776	11,4	9.935.599	18.058.375
Shopping	26,4	14.270.725	15,5	13.575.290	27.846.015
Verplaatsingen	11,8	6.397.401	16,8	14.659.260	21.056.661
Andere uitgaven	0,0	0	0,0	0	0
TOTAAL	228,9	123.774.889	230,8	201.703.840	325.478.730

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2020-2022, bewerking VSA.

Tabel 24: Bestedingen door Brusselse en Waalse verblijfszakentoeeristen in 2022 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar motief en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	
		291.225		470.632	
Logies	120,1	34.984.239	126,4	59.473.549	94.457.787
Maaltijden en drank	55,5	16.168.316	60,8	28.595.674	44.763.990
Attracties en ontspanning	15,0	4.374.429	11,4	5.350.705	9.725.134
Shopping	26,4	7.685.338	15,5	7.310.819	14.996.157
Verplaatsingen	11,8	3.445.248	16,8	7.894.579	11.339.827
Andere uitgaven	0,0	0	0,0	0	0
TOTAAL	228,9	66.657.569	230,8	108.625.326	175.282.895

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2020-2022, bewerking VSA.

Tabel 25: Bestedingen door buitenlandse verblijfszakentoeeristen in 2022 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar motief en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	
		894.794		1.575.593	
Logies	120,1	107.489.526	126,4	199.106.716	306.596.242
Maaltijden en drank	55,5	49.677.359	60,8	95.733.160	145.410.519
Attracties en ontspanning	15,0	13.440.490	11,4	17.913.195	31.353.685
Shopping	26,4	23.613.299	15,5	24.475.305	48.088.604
Verplaatsingen	11,8	10.585.569	16,8	26.429.628	37.015.196
Andere uitgaven	0,0	0	0,0	0	0
TOTAAL	228,9	204.806.244	230,8	363.658.004	568.464.247

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2020-2022, bewerking VSA.

Dagtoeristen, ontspanning

Belgische daguitstappen: Voor de bestedingen van de Belgische dagtoeristen en omgevingsrecreanten doen we een beroep op het onderzoek Dagtrips door Belgen van Westtoer.

Tabel 26: Bestedingen door Vlaamse dagtoeristen in 2022 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar type en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

VOLUME BESTEDINGEN	DAGTOERISTEN		OMGEVINGSRECREANTEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	
		51.476.000		42.170.000	
Logies	0,0	0	0,0	0	0
Maaltijden en drank	19,5	1.003.596.964	11,4	478.930.839	1.482.527.803
Attracties en ontspanning	3,8	194.278.522	1,8	77.925.409	272.203.930
Shopping	5,8	300.296.328	3,5	148.599.350	448.895.678
Verplaatsingen	3,1	158.394.924	0,9	39.239.387	197.634.311
Andere uitgaven	1,5	76.600.936	1,2	50.167.256	126.768.192
TOTAAL	33,7	1.733.167.674	18,8	794.862.240	2.528.029.914

BRON: Volumes en uitgaven: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2021-2022, bewerking VSA.

Tabel 27: Bestedingen door Waalse en Brusselse dagtoeristen in 2022 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar type en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per dag en in het totaal (in prijzen 2022)

VOLUME	DAGTOERISTEN		OMGEVINGSRECREANTEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	
	pd		pd		
Logies	0,0	0	0,0	0	0
Maaltijden en drank	17,1	258.861.631	6,5	13.336.288	272.197.919
Attracties en ontspanning	3,8	57.652.602	2,4	4.900.313	62.552.915
Shopping	5,6	85.487.273	1,9	3.837.516	89.324.789
Verplaatsingen	4,2	64.114.113	0,9	1.904.446	66.018.559
Andere uitgaven	2,8	42.828.829	0,9	1.847.799	44.676.629
TOTAAL	33,6	508.944.448	12,6	25.826.363	534.770.811

BRON: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2021-2022, bewerking VSA.

Buitenlandse daguitstappen: Voor de bestedingen van de buitenlandse dagtoeristen zijn er enkel nieuwe gegevens voor de uitgaven in de kunststeden. Voor de uitgaven van dagtoeristen aan de kust en in de Vlaamse regio's werken we met de cijfers uit de TSA 2018. Zoals eerder gezegd doen we voor alle volumes ook beroep op de cijfers uit vorige meting van de TSA (Weekers en De Maesschalck, 2020). Uiteraard worden de cijfers wel omgezet naar prijzen 2022.

Tabel 28: Bestedingen door buitenlandse dagtoeristen in 2022 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar macrobestemming en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per dag en in het totaal (in prijzen 2022)

VOLUME	KUNSTSTEDEN		KUST	REGIO'S	TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	TOTAAL	TOTAAL	TOTAAL	
	pd				
Logies	0,0	0	0		0
Maaltijden en drank	15,1	65.024.123	98.843.783	160.327.050	324.194.956
Attracties en ontspanning	7,2	30.859.645	4.413.091	12.332.850	47.605.585
Shopping	11,6	49.915.733	35.179.239		85.094.972
Verplaatsingen	2,3	9.752.058	9.345.756		19.097.814
Andere uitgaven	0,2	971.800	1.536.023	55.497.826	58.005.648
TOTAAL	36,3	156.523.358	149.317.891	228.157.726	533.998.974

BRON: Volumes: Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; WES: kunststedenonderzoek 2011; ONS: Travelpac 2016. Uitgaven: Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, ONS: Travelpac 2016, bewerking VSA

Dagtoeristen, zaken

We doen een beroep op het onderzoek van Toerisme Vlaanderen over de congresgangers. Daaruit weten we dat dagzakentoeeristen in 2020 in totaal 37 euro uitgaven, waarvan 19 euro aan eten en drinken en 3 euro aan shopping. Verdere details ontbreken. De overige 15 euro aan bestedingen verdelen we daarom over de categorie verplaatsingen en attracties en ontspanning a rato van het belang van deze uitgaven bij de verblijfszakentoeeristen. Dat maakt dat er (in prijzen 2022) 7,4 euro naar verplaatsingen gaat en 9,4 naar ontspanning. Dit uitgavenprofiel passen we toe op Belgische en buitenlandse dagzakentoeeristen.

Tabel 29: Bestedingen door dagzakentoeeristen in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie, in euro, in gemiddelde prijs per persoon per dag en in het totaal (in prijzen 2022)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		1.091.979		479.309		3.344.282
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	62,2	67.873.396	61,5	29.469.889	54,2	181.149.680
Maaltijden en drank	60,3	65.808.393	46,0	22.052.593	40,7	135.977.328
Attracties en ontspanning	16,8	18.296.374	18,9	9.075.681	15,0	50.136.708
Shopping	48,9	53.379.866	21,4	10.261.975	22,2	74.136.575
Verplaatsingen	1,9	2.097.339	3,8	1.803.099	4,8	15.945.117
Andere uitgaven	3,5	3.793.213	2,6	1.240.481	1,5	5.095.862
TOTAAL	193,5	211.248.582	154,2	73.903.717	138,3	462.441.271

BRON: Volumes Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer; Statbel: Reisonderzoek 2021.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2020-2022, bewerking VSA.

Vlaamse toeristen die vertrekken op vakantie buiten Vlaanderen: We mogen we enkel die kosten inbrengen die ze nog in het Vlaamse Gewest maken. Hoewel het onmogelijk is om alle bestedingen die in het Vlaamse Gewest gedaan worden in functie van een daguitstap of reis op te nemen, zijn we wel in staat om de drie grootste uitgavenposten in beeld te brengen: deze aan luchtvervoer, deze aan vervoer te land en deze aan reisorganisaties ed. Omdat we deze verplaatsingskosten niet enkel voor de Vlaamse vertrekkers moeten berekenen, maar ook voor andere groepen toeristen, komt de bespreking van de berekening van de transportkosten later uitgebreid aan bod (zie 1.2.2).

1.2.2. Transportkosten tussen thuis en vakantiebestemming

Wat: De transportkosten tussen thuis en de vakantiebestemming worden zelden opgenomen in de onderzoeken over uitgaven door toeristen. Toch wordt een groot deel van deze kosten in het Vlaamse Gewest gedaan en moeten deze uitgaven dus worden toegekend aan de TSA-tabellen 1 en 2. We nemen zowel het luchtvervoer als het vervoer over de weg in rekening.

A. Personenvervoer door de lucht

Bron: RIOT 2015, subsidieregister voor subsidies

Methode: Voor het personenvervoer door de lucht zal in TSA-tabel 6 uitgegaan worden van 100% toeristisch verbruik van het aanbod, gezien deze uitgaven nooit worden opgenomen in verschillende onderzoeken en ze steeds een ontbrekende waarde krijgen in TSA-tabellen 1 en 2. Door deze 100%-ratio in TSA-tabel 6 in te voegen, zorgen we ervoor dat deze bestedingen toch worden opgenomen in de TSA.

Het aanbod van het personenvervoer door de lucht zit vervat in de categorie 51A van de interregionale input-output-tabellen (RIOT 2015). In deze 51A zit de gehele luchtvaart onder NACE-code 51. Op basis van de RSZ-statistiek 2022 kunnen we het goederenvervoer afsplitsen van het personenvervoer. Zoals te zien in de opbouw van TSA-tabel 5 en 6 nemen we daarom 93,3% van het totale aanbod van de groep 51A. Omdat we al een deel subsidies in rekening brengen in TSA-tabel 4, moeten deze eerst afgetrokken worden van het totaal. Dit totaalbedrag willen verdelen over de verschillende toeristen. Dat kunnen we doen door op dit bedrag de aandelen van deze groepen toeristen in het gebruik uit de RIOT toe te passen.

Resultaat:

Tabel 30: Berekening van het gebruik van luchtvervoer in het Vlaamse Gewest door Vlamingen en niet-Vlamingen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2022)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2022):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – kolommen totaal bedrijfstakken en consumptieve bestedingen	Vlamingen gebruiken Vlaamse output	3.437	63,7%	2.071.106.874
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Niet-Vlamingen, buitenlanders gebruiken Vlaamse output	1.925	35,7%	1.159.745.773
Regionale output – totaal kolom regionale uitvoer	Niet-Vlamingen, Belgen, gebruiken Vlaamse output	34	0,7%	20.712.033

BRON: FPB, RIOT 2015, bewerking VSA

B. Personenvervoer over de weg

Wat: Kosten voor openbaar vervoer en benzinekosten, gemaakt in het kader van toerisme. De kosten van het openbaar vervoer worden enkel in rekening gebracht voor zover deze expliciet werden bevroegd. Benzinekosten nemen we zoveel mogelijk op. We berekenen hier enkel de kosten die gemaakt zijn door Vlaamse toeristen, maar doen dat zowel voor het motief ontspanning als voor het zakentoeerisme. De buitenlandse of Brusselse en Waalse toeristen zullen daarnaast eerder bij het vertrek in hun eigen regio brandstof/een ticket voor het openbaar vervoer kopen.

Bronnen: FOD financiën, FOD mobiliteit, Reisonderzoek Statbel 2022.

Methode en resultaten:

Algemeen: Voor benzinekosten moeten we het aantal wagens kennen dat voor reizen wordt gebruikt. Daarnaast moeten we de brandstofprijs in rekening brengen. Omdat deze variabel is, werken we met de 0,15 euro per kilometer die door de FOD financiën wordt gebruikt voor de berekening van de kostenafrek woon-werkverkeer. Ten slotte moeten we ook de afstand kennen die met de wagen wordt afgelegd. We werken zoals in eerdere meetmomenten van de Vlaamse TSA met een gemiddelde afstand van 92,5 km (heen- en weer) over Vlaamse wegen.

Vlaamse verblijfstoeristen in en buiten Vlaanderen: Uit het Reisonderzoek 2022 van Statbel kennen we het aantal reizen (alle motieven) door Vlamingen met de wagen naar bestemming. Deze aantallen vermenigvuldigen we met een gemiddelde uitgave van 13,875 euro per wagen (15 cent per kilometer en 92,5 km) om te komen tot de totale besteding. Voor de Vlamingen die reizen in Vlaanderen werd het totaalbedrag daarna over de verschillende groepen toeristen verdeeld a rato van de volumes toeristen: 95,6% werd toegewezen aan de verblijfstoeristen voor het motief ontspanning, 1,7% voor MICE-toeristen en 2,7% voor andere beroepsdoeleinden.

Vlaamse dagtoeristen in en buiten Vlaanderen: In het onderzoek Dagtrips door Belgen werd het vervoersmiddel niet bevraagd. We kennen dus geen aantallen van wagens. Op basis van het Reisonderzoek 2022 kunnen we wel het aantal wagens schatten. Dat doen we door het aantal daguitstappen door Vlamingen (alle motieven) te koppelen aan het aandeel korte reizen door Vlamingen in België waarbij de wagen wordt gebruikt (77,9%). Deze aantallen vermenigvuldigen we met een gemiddelde uitgave van 13,875 euro per wagen (15 cent per kilometer en 92,5 km) om te komen tot de totale besteding. Voor de Vlaamse daguitstappen in Vlaanderen werd het totaalbedrag daarna over de verschillende groepen toeristen verdeeld a rato van de volumes daguitstappen naar motief: 88% werd toegewezen aan het motief ontspanning en 11,7% aan het zakenmotief.

Tabel 31: Berekening van de brandstofkosten van de autovakanties door Vlamingen in 2022

	Aantal reizen met de wagen	Aantal daguitstappen met de wagen	Totaal aantal wagens	Uitgave per wagen	TOTALE BESTEDINGEN
Vlamingen in Vlaanderen	2.458.285	7.515.762	9.974.046	13,88	138.389.892
Vlamingen vertrekken naar bestemming buiten Vlaanderen	5.572.023	3.811.131	9.383.154	13,88	130.191.266

BRON: FOD financiën, FOD mobiliteit, Reisonderzoek Statbel 2022, bewerking VSA

1.2.3. *Uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen*

Bron: RIOT 2015

Methode: Net zoals bij het personenvervoer door de lucht werd beslist om ook voor de uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen uit te gaan van een 100% toeristisch verbruik van het aanbod. De reden hiervoor is opnieuw dat deze uitgaven in de onderzoeken nooit worden opgenomen, waardoor ze steeds een ontbrekende waarde krijgen in TSA-tabellen 1 en 2. Door deze 100%-ratio in TSA-tabel 6 in te voegen, zorgen we ervoor dat deze bestedingen toch worden opgenomen in de TSA.

Het aanbod van diensten van reisbureaus en touroperators zit vervat in de categorie 79A van de regionale input-output-tabellen (RIOT). Op dit totaalbedrag passen we de aandelen uit de RIOT toe, met name in de kolommen alle bestedingen, uitvoer en interregionale uitvoer in de regionale gebruikstabel.

We kennen dan wel de verdeling over de verschillende TSA-tabellen, maar binnen TSA-tabel 2 kennen we nog niet de verdeling tussen de uitgaven gedaan door Vlamingen die reizen in het Vlaamse Gewest en Vlamingen die vertrekken. Deze opsplitsing kunnen we bij benadering maken op basis van gegevens uit het onderzoek Reisonderzoek 2022 van Statbel. Daar zien we dat van de uitgaven die Vlamingen doen aan touroperators, 96,6% gaat naar reizen met bestemming buiten Vlaanderen en 3,4% aan reizen binnen Vlaanderen.

Resultaat:

Tabel 32: Berekening van het gebruik van de diensten van Vlaamse reisbureaus en touroperators door Vlamingen en niet-Vlamingen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2022)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2022):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – totaal kolommen bedrijfstakingen en consumptieve bestedingen	Vlamingen gebruiken Vlaamse output	2.349	82,26%	2.346.001.900
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Niet-Vlamingen, buitenlanders gebruiken Vlaamse output	136	4,76%	135.762.625
Regionale output – totaal kolom regionale uitvoer	Niet-Vlamingen, Belgen, gebruiken Vlaamse output	371	12,98%	370.246.459

BRON: FPB, RIOT2015, bewerking VSA

1.3. Totaalbeeld TSA-tabellen 1 en 2

Zie volgende bladzijde.

Tabel 33: TSA-TABEL 1: Consumptie-uitgaven van het inkomend toerisme in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar bestedingscategorie, herkomst, dag- of verblijfstoerist en motief, uitgedrukt in euro en prijzen 2022

BESTEDINGEN	BRUSSELAARS EN WALEN IN VLAANDEREN						BUITENLANDERS IN VLAANDEREN					TOTAAL
	Dagtoeristen		Verblijfstoeristen				Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			
	Ontspanning	Zakentoeerisme	Zakentoeerisme				Ontspanning	Zakentoeerisme	Zakentoeerisme			
			Ontspanning	MICE	ANDERE	Ontspanning			MICE	ANDERE		
1 Accommodatie	—	—	223.688.949	34.984.239	59.473.549	—	—	419.172.997	107.489.526	199.106.716	1.043.915.976	
2 Voeding- en drankverstreking	272.197.919	88.626.717	219.936.318	16.168.316	28.595.674	324.194.956	4.050.216	353.515.733	49.677.359	95.733.160	1.452.696.367	
3 personenvervoer te land (spoor + weg + water)	66.018.559	30.833.559	10.134.714	3.445.248	7.894.579	19.097.814	1.409.085	26.441.884	10.585.569	26.429.628	202.290.638	
4 personenvervoer door de lucht	—	—	20.712.033			—	—	1.159.745.773			1.180.457.806	
5 Diensten van reisagentschappen, tour-operators en gidsen	—	—	370.246.459			—	—	135.762.625			506.009.084	
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	62.552.915	39.134.902	22.917.560	4.374.429	5.350.705	47.605.585	1.788.454	66.159.126	13.440.490	17.913.195	281.237.360	
8 Andere	134.001.418	13.993.692	198.022.539	7.685.338	7.310.819	143.100.620	639.508	227.995.362	23.613.299	24.475.305	780.837.899	
TOTAAL	534.770.811	172.588.869	1.035.547.083	78.167.891	127.226.492	533.998.974	7.887.262	2.167.868.947	284.826.884	504.561.915	5.447.445.130	

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

— Niet van toepassing

De kolomtotalen worden -wanneer er kolom-overschrijdende gegevens zijn- berekend a rato van de verhouding in de volumes.

Tabel 34: TSA-TABEL 2: Consumptie-uitgaven van het intern toerisme in het Vlaamse Gewest in 2022, opgesplitst naar bestedingscategorie, herkomst, dag- of verblijfstoerist en motief, uitgedrukt in euro en prijzen 2022

BESTEDINGEN	VLAMINGEN IN VLAANDEREN					VLAMINGEN DIE VERTREKKEN					TOTAAL
	Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			
	Ontspanning	Zakentoeerisme	Ontspanning	Zakentoeerisme MICE	ANDERE	Ontspanning	Zakentoeerisme	Ontspanning	Zakentoeerisme MICE	ANDERE	
1 Accommodatie	—	—	631.619.057	64.961.419	110.435.049	—	—	—	—	—	807.015.524
2 Voeding- en drankverstreking	1.482.527.803	188.652.016	760.940.227	30.022.569	53.098.642	?	?	?	?	?	2.515.241.257
3 personenvervoer te land (spoor + weg + water)	289.692.666	77.855.562	58.107.639	6.975.020	15.592.717	52.879.446	—	—	77.311.820	—	578.414.870
4 personenvervoer door de lucht	—	—	—	—	—	—	—	—	2.071.106.874	—	2.071.106.874
5 Diensten van reisagentschappen, tour-operators en gidsen	—	—	—	79.764.065	—	—	—	—	2.266.237.835	—	2.346.001.900
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	272.203.930	83.303.076	55.523.873	8.122.776	9.935.599	—	—	—	—	—	429.089.255
8 Andere	575.663.870	29.787.160	667.361.262	14.270.725	13.575.290	?	?	?	?	?	1.300.658.308
TOTAAL	2.620.088.270	379.597.814	2.249.782.433	125.703.285	204.820.210	52.879.446	—	—	4.414.656.529	—	10.047.527.988

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

— Niet van toepassing

? Hierover hebben we geen informatie

De kolomtotalen worden -wanneer er kolom-overschrijdende gegevens zijn- berekend a rato van de verhouding in de volumes.

2. TSA-TABEL 4

Totale toeristische consumptie:

- Uitgaven door toeristen (grotendeels in TSA-tabel 1 en TSA-tabel 2)
- Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen
- Sociale overdrachten die maken dat toeristen minder betalen dan de werkelijke kostprijs
- Andere vormen van toerismeconsumptie die niet elders zijn opgenomen.

2.1. Uitgaven door toeristen

Voor de Vlaamse TSA 2022 konden alle uitgaven opgenomen worden in TSA-Tabellen 1 en 2.

2.2. Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen

Wat: De waarde van het aantal 'gratis' overnachtingen op (eigen gebruik of gratis VFK) in tweede verblijven.

Bronnen: Westtoer: Trendrapport kust 2021-2022, Kustonderzoek 2021-2022 en Statbel: Reisonderzoek 2022.

Methode:

Het aantal overnachtingen vermenigvuldigen met een actuele huurprijs: berekening huurprijs aan de hand van gemiddelde uitgave aan logies in gehuurde vakantiewoningen (klassieke tweede verblijven) en op campings.

Resultaat

Tabel 34: Tegenwaarde van accommodatie door gebruikers tweede verblijven in het Gewest in 2022. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2022)

	Volume (overnachtingen)	Prijs per persoon per nacht	Totale waarde
KUST: klassieke tweede verblijven	11.851.078	31,9	378.078.688
KUST: campings	3.953.393	18,1	71.390.384
ELDERS: klassieke tweede verblijven	6.890.147	31,9	219.812.721
ELDERS: campings	2.298.479	18,1	41.505.948
TOTAAL			710.787.741

BRON: Volumes: Statbel: Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport kust 2021-2022.
Uitgaven: Westtoer: kustonderzoek 2021-2022, bewerking VSA

2.3. 'Social transfers in kind'

Wat: Sociale overdrachten van de overheid: subsidies aan bijvoorbeeld cultuur of aan het openbaar vervoer, die maken dat toeristen zelf maar een deel van de kosten moeten dragen. Het RMF vermeldt duidelijk dat enkel die subsidies mogen opgenomen worden waarbij de begunstigden individueel geïdentificeerd kunnen worden. In TSA-tabel 4 wordt dus de waarde opgenomen van: "individual non-market services provided by governments and nonprofit institutions serving households that benefit visitors and exceed the values paid by the visitors themselves: costs of museums, performing arts, short term education, ..." (RMF, p.46). Andere vormen van subsidies, waarbij de individuele gebruiker niet te onderscheiden is, zoals subsidies voor toerismepromotie, -informatie of -onderzoek horen dus niet in TSA-tabel 4 thuis.

2.3.2 Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie

Wat: Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie in rekening brengen.

Bronnen: RIOT 2015, Algemene uitgavenbegroting Vlaamse overheid en jaarrekeningen lokale overheden. We beschrijven hieronder beide methoden en de resultaten en kiezen voor deze o.b.v. de begroting en jaarrekeningen.

A. Gebruikstabellen RIOT 2015

Methode en resultaat: In de gebruikstabellen van de interregionale input-outputtabellen staan de consumptieve bestedingen (p31) voor alle producten opgesomd, onder andere door de institutionele sectoren overheid (S13) en door instellingen zonder winstoogmerk (S15). De producten staan dus in de rijen en we selecteren die rijen (of IO-codes) die volgens het RMF instaan voor de toeristische producten (zie verder bij de bespreking van TSA-tabel 5).

In de gebruikstabel van de Vlaamse RIOT 2015 werden in drie IO-codes die we als diensten van culturele en recreatiebedrijven opnemen in de TSA, ook daadwerkelijk subsidies opgetekend: codes 90A, 91A en 93A. Voor elk van die codes werd aan de hand van de gedetailleerde CPC-codes nagegaan welke producten als toeristisch kunnen worden beschouwd en deze werden op basis van de RSZ-statistiek afgezonderd van de andere producten¹. Op die manier werd een toeristisch aandeel van de IO-codes bepaald.

Tabel 35: Sociale overdrachten cultuur en recreatie – regionale gebruikstabel 2015 (in euro en prijzen 2022)

RIOT 2015 - code	NACE 2008 - code	Beschrijving	Aandeel toerisme	Individuele consumptieve bestedingen (aandeel toerisme)		TOTAAL OP TE NEMEN BEDRAG
				Non-profit	Overheid	
90A	90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement	40%	47.917.336	89.659.902	137.577.239
91A	91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	57%	56.093.550	308.554.249	364.647.798
93A	93	Sport, ontspanning en recreatie	47%	13.207.644	199.720.557	212.928.201
						715.153.238

BRON: RIOT 2015, bewerking VSA

B. Begroting en jaarrekeningen

Methode en deelresultaten: Sinds de TSA 2018 werken we ook voor de Vlaamse en lokale subsidies op een analoge manier. We halen de subsidies uit de begroting.

Vlaamse subsidies:

- Algemene uitgavenbegroting via departement Financiën Begroting.
- COFOG: enkel (1) 04.72 Hotels en restaurants, (2) 04.73 Toerisme (3) 08.10 Diensten op het gebied van recreatie en sport en (4) 08.20 Diensten op het gebied van cultuur.
- Welke uitgaven: enkel inkomensoverdrachten en kapitaaloverdrachten
- ESR: enkel aan gezinnen en aan vzw's ten behoeve van de gezinnen

¹ Deze berekeningen werden gemaakt op basis van de RSZ-gegevens van 31 juni 2022. Details over deze methode worden verder in dit rapport gegeven bij de opbouw van TSA-Tabel 5.

Tabel 36: Subsidies van de Vlaamse overheid die passen in TSA-Tabel 4 in 2022. Uitgedrukt in euro (in prijzen 2022).

	Inkomens- en kapitaaloverdrachten		TOTAAL
	aan vzw's ten behoeve van de gezinnen	aan gezinnen	
Toerisme	5.569.000	192.000	5.761.000
Recreatie en sport	34.874.000	118.000	34.992.000
Cultuur	263.874.474	18.999.014	282.873.489
TOTAAL	304.317.474	19.309.014	323.626.489

BRON: Departement FB: Uitgavenbegroting 2022, bewerking VSA

Subsidies provincies en gemeenten:

- Jaarrekeningen via databank Agentschap Binnenlands Bestuur
- Beleidsvelden: (1) 0522 Toerisme – Infrastructuur, (2) 0529 Overige activiteiten inzake toerisme, (3) 0700 Musea, (4) 0701 Cultuurcentrum, (5) 0702 Schouwburg, concertgebouw, opera, (6) 0710 Feesten en Plechtigheden, (7) 0711 Openluchtrecreatie, (8) 0712 Festivals, (9) 0719 Overige evenementen en (10) 0720 Monumentenzorg.
- Welke uitgaven: enkel subsidies
- Sectorcode: enkel aan huishoudens of vzw's.

Tabel 37: Subsidies van de provincies en gemeenten die passen in TSA-Tabel 4 in 2022. Uitgedrukt in euro (in prijzen 2022).

	Inkomens- en kapitaaloverdrachten				TOTAAL
	van gemeenten		van provincies		
	aan huishoudens	aan instellingen zonder winstoogmerk	aan huishoudens	aan instellingen zonder winstoogmerk	
Toerisme - Infrastructuur	0	149.151	0	0	149.151
Overige activiteiten inzake toerisme	0	172.305	0	2.813.735	2.986.040
Musea	29.152	1.402.180	0	0	1.431.332
Cultuurcentrum	516.587	12.397.102	0	0	12.913.690
Schouwburg, opera, concertgebouw	0	0	0	0	0
Feesten en plechtigheden	1.697.502	3.852.025	0	0	5.549.528
Openluchtrecreatie	1.000	654.104	47.500	0	702.604
Festivals	28.550	426.479	0	10.000	465.029
Overige evenementen	696.491	3.560.750	0	0	4.257.241
Monumentenzorg	610.290	2.256.231	13.250	275.172	3.154.942
TOTAAL	3.579.572	24.870.327	60.750	3.098.907	31.609.557

BRON: ABB: jaarrekeningen gemeenten en provincies 2022, bewerking VSA

Resultaat: Keuze voor methode o.b.v. begroting en jaarrekening: 355.236.045 euro in 2022.**2.3.3 Subsidies voor vervoer****Wat:** Subsidies aan De Lijn, aan de NMBS en aan het luchtvervoer in rekening te brengen.**Bronnen:** Uitgavenbegroting voor subsidies aan De Lijn en de luchthavens (via subsidieregister), Koninklijk Besluit van 27 december 2021 voor subsidiebedrag NMBS en Infrabel. Nieuwe toerisme-aandelen voor de luchthavens en een schatting voor de NMBS. Voor De Lijn wordt de toerismratio uit de TSA 2016

overgenomen. Omdat uit de jaarverslagen van de Lijn en de NMBS te weinig informatie afgeleid kon worden, werden herhaaldelijk gegevens over ritten en tickets opgevraagd, maar in een periode van 3 maanden werden geen gegevens ontvangen.

Methode: Totaalsubsidie bedrag berekenen, ratio voor toeristisch gebruik berekenen. Beide verbinden zodat we subsidies in rekening kunnen brengen a rato van het toeristische gebruik van de vervoersmiddelen.

Deelresultaten:

De Lijn:

Vlaamse overheid geeft in 2022 in totaal 1.328.606.000 euro aan subsidies aan de Lijn. Toerismeratio is 3,96%, dus we nemen in totaal 52.612.798 euro aan subsidies op.

NMBS en infrabel:

Volgens de beheersovereenkomst ontvangt de NMBS 1.656.941.000 euro aan subsidies in 2022; infrabel 1.596.257.000 euro. De subsidies van infrabel worden enkel meegenomen voor zover relevant voor het personenvervoer. Dat gaat in 2022 om 88,7%, dat is het aandeel van reizigersvervoer (naast goederenvervoer) in treinkilometer in 2022 (Jaarverslag infrabel). De subsidies aan NMBS en Infrabel mogen daarnaast enkel meegenomen worden voor de toeristische ritten in het Vlaamse Gewest. Deze kennen we niet.

We schatten het aandeel aan de hand van de verdeling van personenkilometer in het Vlaamse Gewest (t.o.v. deze in het Brusselse en Waalse Gewest) en van het aandeel occasionele reizigers (wat we gelijkstellen aan gebruik van de trein voor vrije tijd). 62% van de personenkilometers in België worden afgelegd in het Vlaamse Gewest (Jaarverslag 2022 infrabel) en 73 van de 227 miljoen treinreizigers waren in 2022 occasionele reizigers (Jaarverslag NMBS 2022). Dat maakt dat we in totaal 611.332.481 euro aan subsidies voor het treinvervoer opnemen.

Vlaamse luchthavens:

Subsidies aan de luchthavens komen uit het subsidieregisters (<https://subsidieregister.vlaanderen.be/>). De toerisme-aandelen werden berekend op basis van het aantal vliegbewegingen dat ons via de Vlaamse luchthavens werd bezorgd. Het gaat om het aandeel vliegbewegingen van geregelde vluchten, chartervluchten en zakenvluchten op het totaal aantal vluchten. De niet-toeristische vluchten zijn dan de vrachtluchten, trainingsvluchten, touringvluchten, lokale vluchten en diversen. Van de luchthaven Kortrijk-Wevelgem ontvingen we geen cijfers en werd de toerisme-ratio uit de TSA 2018 overgenomen.

Tabel 38: Opgenomen kredieten voor subsidies van het departement MOW 2022 (in euro)

BEGROTING 2022: MOW	TOTAAL bedrag	Aandeel toerisme	
Werkingsubsidie Lem Oostende	6.696.409	18%	1.207.554
Werkingsubsidie Lem Antwerpen	3.858.362	38%	1.480.664
Werkingsubsidie S&S Nv Kortrijk-Wevelgem	1.857.309	12%	215.448
Investeringsubsidie S&S Nv Kortrijk-Wevelgem	8.115	12%	941
ALGEMEEN TOTAAL	12.420.195		2.904.607

BRON: begroting MOW 2022, via subsidieregister departement FB
toeristische ratio's via cijfers van luchthavens, bewerking VSA

Resultaat:

In totaal 663.945.279 euro aan subsidies voor vervoer over land en 2.904.607 aan luchtvervoer.

2.4 Andere vormen van toerismeconsumptie

2.4.1 Duurzame toerismegoederen

Wat: Uitgaven aan 'tourism durables': duurzame goederen die worden aangekocht met het oog op toerisme.

Bronnen: Huishoudbudget enquête of HHBE.

Methode: Gemiddelde uitgave per Vlaming aan bepaalde duurzame toerismegoederen vermenigvuldigen met aantal Vlamingen (gemiddeld aantal Vlamingen tussen 01/01/2022 en 01/01/2023).

Resultaat:

Tabel 39: Totale uitgaven aan duurzame toerismegoederen in het Vlaamse Gewest, in 2022 (in euro en prijzen 2022)

Categorie	Gemiddelde uitgave per persoon per jaar	Totale uitgave Vlaams Gewest
Uitrusting voor fotografie, cinema en optische instrumenten	14,9	100.503.242
Duurzame goederen voor ontspanning buiten: motorhomes, caravans, boten, ...	42,0	283.263.495
Onderhoud en herstelling van duurzame goederen voor ontspanning	3,8	25.284.554
Sportuitrusting, campinguitrusting en herstelling	23,6	158.892.720
TOTAAL	84,3	567.944.011

BRON: Statbel: HHBE 2022, bewerking VSA

2.4.2 Uitgaven rederijen en bemanning cruises

Wat: Uitgaven door rederijen cruiseschepen en bemanningsleden cruises in Vlaamse havens.

Bronnen: Toerisme Vlaanderen: Onderzoek Cruises 2023

Resultaat: In alle Vlaamse havens samen gaven de rederijen 6.259.340 euro uit (prijzen 2022), de bemanningsleden 1.264.829 euro (prijzen 2022). De uitgaven van rederijen nemen we op in de categorie transport over water. Deze van de bemanning bij andere.

2.4.3 Uitgaven organisatoren congressen

Wat: Uitgaven door organisatoren bij congressen in het Vlaamse Gewest

Bronnen: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer 2023, Onderzoek Congresorganisatoren 2020-2022.

Methode: Uit het onderzoek congresorganisatoren kennen we de gemiddelde uitgave door organisatoren van zakelijke events in het Vlaamse Gewest. Per event gaat het om 51.417 euro, per deelnemer om 418 euro (in prijzen 2022). Probleem is dat het volume van events of van deelnemers aan events niet gekend is. Er zijn niet-exhaustieve cijfers uit de congresbarometer en op basis van ICCA, maar beiden geven een onderschatting. Vandaar dat wordt gewerkt met het aantal aankomsten voor het motief MICE in 2022: 928.211. Niet alle verblijfstoeristen MICE zullen naar events gaan, maar daarnaast zijn er ook heel wat dagzakentoeeristen die we niet meenemen. Voor deze 928.211 zakentoeeristen tellen we elk 418 euro mee.

Resultaat: In totaal wordt een bedrag van 387.641.038 euro opgenomen aan uitgaven door congresorganisatoren.

2.5 Totaalbeeld TSA-tabel 4

Tabel 40: TSA-tabel 4: Totale toerismeconsumptie in het Vlaamse Gewest in 2022 (in euro en prijzen 2022)

BESTEDINGEN	UITGAVEN TOERISTEN		ANDERE COMPONENTEN VAN TOERISTISCHE CONSUMPTIE					TOTAAL
	TSA-	TSA-	Accommodatie 2e verblijven	Subsidies	Duurzame goederen	Cruises	Organisatie congressen	
	Tabel 1	Tabel 2						
1 Accommodatie	1.043.915.976	807.015.524	710.787.741					2.561.719.240
2 Voeding- en drankverstreking	1.452.696.367	2.515.241.257						3.967.937.624
3 Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	202.290.638	578.414.870		663.945.279		6.259.340		1.450.910.126
4 Personenvervoer door de lucht	1.180.457.806	2.071.106.874		2.904.607				3.254.469.287
5 Diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen	506.009.084	2.346.001.900						2.852.010.984
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	281.237.360	429.089.255		355.236.045				1.065.562.660
7 Diensten voor organisatie van congressen							387.641.038	387.641.038
8 Andere	780.837.899	1.300.658.308			567.944.011	1.264.829		2.650.705.047
TOTAAL	5.447.445.130	10.047.527.988	710.787.741	1.022.085.932	567.944.011	7.524.169	387.641.038	18.190.956.008

3. TSA-TABEL 5: Aanbod van toerisme

Wat: Het aanbod van toerisme, bestaande uit drie componenten

- Het aanbod van de in het Vlaamse Gewest geproduceerde toeristische dienstengroepen, in basisprijzen, ongeacht of ze toeristisch worden gebruikt.
- Intermediair verbruik van de toeristische producenten, in aankooprijzen.
- Toegevoegde waarde van de toeristische producenten, in basisprijzen.

Alle informatie over de toeristische producenten wordt ook steeds in relatie gebracht met het totaal van alle andere producenten zodat de gehele Vlaamse productie in beeld komt.

Bronnen: Interregionale Input-Outputtabellen (RIOT) en de regionale Aanbod- en Gebruikstabellen (AGT) voor het Vlaamse Gewest. Vooral de cijfers uit de aanbodtabel en de gebruikstabel (aankooprijzen) worden gebruikt. De cijfers zijn van toepassing op het jaar 2015 en werden ons aangeleverd voor 138 verschillende bedrijfstakken door het Federaal Planbureau. Omdat bepaalde bedrijfstakinformatie op een hoger detailniveau nodig is dan de RIOT ons kan geven, zullen een aantal variabelen uit deze RIOT versleuteld worden aan de hand van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek, juni 2022. Voor de versleuteling wordt de totale loonsom op NACE 5digit niveau uit het Vlaamse Gewest gebruikt.

Methode en deelresultaten:

Toeristische bedrijfstakken in de kolommen: Om te weten welke bedrijfstakken toeristisch zijn, moeten we kijken naar het RMF 2008 en de IRTS 2008. Deze documenten geven een overzicht van de ISIC (rev4) bedrijfstakken-codes die in de TSA moeten worden opgenomen worden als toeristische bedrijfstakken. Deze ISIC-4 codes kunnen we omzetten naar de corresponderende NACE 2008 codes, waarin ook de RIOT 2015 werd opgesteld. We versleutelen de waarde in de RIOT-code tot wat we precies nodig hebben in de TSA aan de hand van de totale loonsom op 5 digit-niveau uit de gedecentraliseerde RSZ-statistiek.

Voor de accommodatie voor tweede verblijven een ratio bepaald aan de hand van twee componenten. In de eerste plaats hebben we gekeken welke codes we mochten opnemen, maar deze codes hebben we enkel opgenomen a rato van het belang van de tewerkstelling in de kustgemeenten. We willen immers enkel de vakantiewoningen aan de kust meenemen en niet de handel, verhuur en bemiddeling van eigen onroerend goed in heel Vlaanderen. Ook voor de touroperators is nog een extra correctie nodig. Daar mogen we enkel de marges meenemen en niet alle output zelf.

Tabel 41: Omzetten ISIC codes uit RMF 2008 naar de bedrijfstakken-codes in de RIOT 2015

TSA- industrie	ISIC -rev4	NACE 2008	RIOT-CODE	MAAR WAT IS TE VEEL	RESULTAAT
1 Accommodatie	5510 Short term accomodation activities	5510			
a) accommodatie m.u.v. tweede verblijven	5520 Recreational vehicle parks, trailers parks and campings	5520	55A		100% van 55A
	5590 Other accomodation	5590			
b) accommodatie m.b.t. tweede verblijven	6810 Real estate activities with own or leased property (related to second homes and timesharing)	6810		Alles wat niet aan de kust is is te veel, daarnaast ook:	
	6820 Real estate activities on a fee or contract basis (related to second homes and timesharing)	6820	68A en 68B	68.202, 68.203 en 68.204: Verhuur en exploitatie van sociale woningen, niet-residentiele gebouwen en terreinen;	7,2 van 68A+68B
		6830		68.312 Schatten en evalueren van onroerend goed 68.322 Beheer niet-residentieel onroerend goed	
2 Voeding- en drankverstrekkers	5610 Restaurants and mobile food service activities	5610			
	5629 Other food service activities	5629	56A	56.21 Catering	91,3% van 56A
	5630 Beverage serving activities	5630			

3	Personenvervoer via het spoor	4911	Passenger rail transport	4910	49A	49.20 Goederenvervoer per spoor	82,2% van 49A
4	Personenvervoer over de weg	4922	Other passenger land transport	4931 4932 4939	49B		100% van 49B
5	Personenvervoer over water	5011	Sea and coastal passenger water transport	5010	50A	50.20 Goederenvervoer over zee- en kustwateren	8,4% van 50A
		5021	Inland passenger water transport	5030	50B	50.40 Goederenvervoer over binnenwateren	29,6% van 50B
6	Personenvervoer door de lucht	5110	Passenger air transport	5110	51A	51.20 Goederenvervoer door de lucht	93,3% van 51A
7	Huur van transport-uitrusting	7710	Renting and leasing of motor vehicles	7711	77A	77.12 Verhuur en lease van vachtauto's	87,1% van 77A
8	Reisagentschappen, touroperators en gidsen	7911	Travel agency activities	7911			
		7912	Tour operator activities	7912	79A	van 79.12 touroperators mogen enkel de marges (18%) meegenomen worden. 82% van 79.12 is dus te veel	77,8% van 79A
		7920	Other reservation service activities	7990			
9	Culturele bedrijven	9000	Creative, arts and entertainment activities	9001 9002 9004 9003	90A		100% van 90A
		9102	Museum activities and operation of historical sites and buildings	9102			
		9103	Botanical and zoological gardens and nature reserve activities	9103 9104	91A	90.01 Bibliotheken en archieven	56,7% van 91A
10	Sport- en recreatiebedrijven	9200	Gambling and betting activities	9200	92A		100% van 92A
		9311	Operation of sports facilities	9311 9313			
		9319	Other sports activities	9319	93A	91.12 Activiteiten van sportclubs	55,3% van 93A1
		9321	Operation of amusement parks and theme parks	9321			
		9329	Other amusement and recreation activities nec	9329			
		7721	Renting and leasing of recreational and sports goods	7721	77B	77.22 Verhuur van video, dvd's en cd's 77.29 Verhuur en lease van andere consumentenartikelen	30,9% van 77B
11	Kleinhandel in landspecifieke karakteristieke toerisme-goederen	Bestaat niet op 4digit: kleinhandel in gespecialiseerde winkels: - in sport- en kampeerartikelen - in souvenirs, ambachtelijke producten en religieuze artikelen		47.640 47.786	47A	Bijna alles is te veel, enkel deze twee codes opnemen.	1,9% van 47A
12	Landspecifieke toerisme bedrijven	8230	Organization of conventions and trade shows	8230	82A	82.1 Administratieve en ondersteunende activiteiten voor kantoren 82.2 Callcenters 82.9 Zakelijke dienstverlening, n.e.v.	6,5% van 82A

Toeristische producten en diensten in de rijen: Om te weten wat toeristische producten en diensten zijn, kunnen we opnieuw beroep doen op het RMF 2008 en de IRTS 2008. Hierin staat een overzicht van de CPC-2008 productcodes van die producten die internationaal als toeristisch beschouwd worden en die worden gegroepeerd in categorieën die ongeveer overeenkomen met de bedrijfstakken. Deze CPC-codes kunnen omgezet worden naar de CPA-codes 2008, die we dan weer omzetten naar de RIOT-codes. We versleutelen de waarde in de RIOT-code tot wat we precies nodig hebben in de TSA aan de hand van de totale loonsom op 5 digit-niveau uit de gedecentraliseerde RSZ-statistiek. Ook hier wordt voor tweede verblijven enkel de waarde in de kustgemeenten meegeteld.

Tabel 42: Omzetten CPC codes uit RMF 2008 naar de productcodes in de RIOT 2015

TSA- producten	CPC-code 2008	CPA- code 2.1	RIOT- CODE	MAAR WAT IS TE VEEL	RESULTAAT
1 Accommodatie	63111	55.10.10			
a) accommodatie m.u.v. tweede verblijven	63112	55.20.19			
	63113	55.20.12			
	63114	55.20.11			
	63120	55.30.11	55A		100% van 55A1
	63130	55.30.12			
	63210	55.90.11			
	63290	55.90.13			
		55.90.19			
b) accommodatie m.b.t. tweede verblijven	72111	68.20.11		Alles wat niet aan de kust is, is te veel, daarnaast ook:	
	72211	68.32.11	68A	- 68.202; 68.203 en 68.204: Verhuur en exploitatie van sociale	7,2% van
	72213	68.32.12	en	woningen, niet-residentiele gebouwen en terreinen	68A+68B
	72221	68.31.11	68B	-68.312 Schatten en evalueren van onroerend goed	
	72223	68.31.12		-68.322 Beheer niet-residentieel onroerend goed	
2 Voeding- en drank- verstrekking	63310	56.10.11			
		56.10.12			
	63320	56.10.13	56A	56.210 Catering	86,6% van 56A
	63399	56.10.19			
	63400	56.30.10		56.290 Overige eetgelegenheden	
3 Personenvervoer via het spoor	64131	49.10.11			
	64210	49.10.19	49A	49.200 goederenvervoer per spoor	82,2% van 49A
4 Personenvervoer over de weg	64111	49.31.10			
	64112	49.31.21			
	64113	49.31.22			
	64114	49.39.13			
	64115	49.32.11			
	64116	49.32.12			
	64117	49.39.35			
	64118	49.39.33	49B		100% van 49B
	64119	49.39.20			
		49.39.39			
	64132	49.39.32			
	64221	49.39.11			
	64222	49.39.12			
	64223	49.39.34			
	66011	49.39.31			
5 Personenvervoer over water	64121	50.30.11			
	64122	50.30.12	50B	50.400 Goederenvervoer over binnenwateren	29,6% van 50B
	64129	50.30.19			
	64133	50.30.13			
	64231	50.10.11			
	64232	50.10.12	50A	50.200 Goederenvervoer over zee- en kustwateren	8,4% van 50A
	64239	50.10.19			
6 Personenvervoer door de lucht	64134	51.10.15			
	64241	51.10.11			
	64242	51.10.12	51A	51.210 Goederenvervoer door de lucht	93,3% van 51A
	64243	51.10.13			
	64244	51.10.14			
	64250	51.22.11			
7 Huur van transport- uitrusting	73111	77.11.10	77A	77.120 Verhuur en lease van vrachtauto's	89,7% van 77A

8 Diensten v reisagent-schappen, tour-operators en gidsen	85511	79.11.11			
	85512	79.11.12			
	85513	79.11.13			
	85514	79.11.14			
	85519	79.11.19			
	85521	79.11.21			
	85522	79.90.31	79A		100% van 79A
	85523	79.11.22			
	85524	79.11.23			
	85539	79.90.39			
	85540	79.12.11			
	85550	79.90.20			
	85561	79.90.11			
	85562	79.90.12			
9 Cultuurdiensten	96220	90.02.11		90.02.12 Promotie en organisatie van uitvoeringen	39,9% van 90A
	96310	90.01.10	90A	90.03 Scheppende kunsten 90.04 Exploitatie van zalen	
	96411	91.02.10			
	96412	91.03.10	91A	91.01 Bibliotheken en archieven	56,7% van 91A
	96421	91.04.11			
	96422	91.04.12			
10 Recreatie-en sportdiensten	96929	92.00.11		92.00.14 online kansspelen	
		92.00.12	92A		100% van 92A
		92.00.13		92.00.21 online bookmakers	
		92.00.19			
		92.00.29			
	96520	93.11.10			
	96590	93.19.19			
	96910	93.21.10		93.12 Sportclubs	
	96930	93.29.22	93A	93.13 Fitnesscentra	46,8% van 93A
	96990	93.29.11		93.191 Activiteiten van sportbonden en federaties 19.192 Zelfstandig werkende sportbeoefenaars	
	93.29.19				
	93.29.21				
	93.29.29				
11 Kleinhandel in land-specifieke toerisme-goederen	Niet omschreven, zelf kiezen	47.640	47A	Bijna alles is te veel, enkel deze twee codes opnemen	1,9% van 47A
		47.786			
12 Diensten van landspecifieke toerisme bedrijven	85961	82.30.11		82.1 Administratieve en ondersteunende activiteiten voor kantoren	6,5% van 82A
	85962	82.30.12		82.2 Callcenters	
				82.9 Zakelijke dienstverlening, niet elders vermeld	

Het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde per kolom: Deze worden afgeleid uit de gebruikstabel (tegen aankooprijzen). We nemen hiervoor de RIOT-codes en de percentages van de bedrijfstakken over, zoals bepaald in tabel 41.

Resultaat: Totaal TSA-tabel 5

Tabel 43: TSA-tabel 5: Het aanbod van toeristische en andere producten en diensten in toeristische en andere bedrijfstakken in het Vlaamse Gewest in 2022 (in miljoen euro en in prijzen 2022)

		TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN											ANDERE BEDRIJFS- TAKKEN	ALGEMEEN TOTAAL (in basis- prijzen)		
		1a	1b	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	TOTAAL
		Accommo- -datie	Acc. mbt tweede verblijven	Voeding- en drank- ver- strekkers	Personen- vervoer over land (spoor + weg)	Personen- vervoer over water	Personen- vervoer door lucht	Huur van transport- uitrusting	Reisagent- schappen, touropere- rators + gidsen	Culturele activi- teiten	Sport- en recreatie bedrijven	Kleinhan- del souvenirs, sport en kampeer	Organisatie congressen en beurzen			
1	a) Accommodatie	1.725	0	103	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.828	30	1.858
	b) Accommodatie mbt tweede verblijven	1	79	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	84	2.447	2.532
2	Voeding- en drank	44	0	7.660	0	0	0	0	0	7	90	0	0	7.811	886	8.697
3	Personenvervoer over land (spoor + weg)	0	0	0	3.241	0	0	0	0	0	0	0	0	3.241	177	3.419
4	Personenvervoer over water	0	0	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0	33	282	315
5	Personenvervoer lucht	0	0	0	1	0	2.766	0	0	0	0	0	0	2.767	487	3.254
6	Huur trans-portuitrusting	0	0	0	2	0	0	2.434	0	0	0	0	0	2.435	428	2.863
7	Reisagent. tour- operators en gidsen	0	0	0	28	0	0	0	2.195	5	0	0	0	2.228	624	2.852
8	Cultuurdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	575	7	0	0	581	313	895
9	Recreatie en sportdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	700	0	0	701	442	1.143
10	Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	6	292	298
11	Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	18	295	312
12	Andere	42	2.401	1.289	475	230	217	294	0	847	723	355	278	7.150	597.486	604.637
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)		1.823	2.479	9.053	3.750	263	2.983	2.727	2.195	1.434	1.521	360	296	28.885	604.190	633.075
INTERMEDIAR VERBRUIK (aankooprijzen)		870	694	5.404	1.919	176	2.467	1.298	1.767	895	877	147	179	16.692	347.000	363.692
TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)		953	1.785	3.650	1.831	87	516	1.430	428	539	644	214	117	12.193	257.190	269.382

4. TSA-tabel 6: Aanbod en verbruik van toerisme

Wat: TSA-tabel 6 brengt de informatie uit de voorgaande TSA-tabellen samen. Ze wordt opgemaakt door de samenvattende tabel van de consumptie, met name TSA-TABEL 4 te koppelen aan TSA-TABEL 5 die het aanbod meet. Daarenboven wordt de nodige informatie toegevoegd om de overgang te kunnen maken tussen de output aan basisprijzen (in TSA-tabel 5) en de consumptie tegen aankooprijzen (in TSA-tabel 4).

Bron: Alle bronnen uit TSA-Tabel 4 en TSA-Tabel 5, aangevuld met informatie uit de RIOT 2015.

Methode: Het totale aanbod gekoppeld aan de totale consumptie (beide aan aankooprijzen) van de verschillende toeristische producten en diensten.

- In de eerste plaats wordt het totale aanbod aan aankooprijzen berekend door het totaalbedrag per rij vermeld in TSA-tabel 5, te vermeerderen met de cijfers bekomen in drie kolommen van blok 2: import, belastingen min subsidies en de marges. De juiste cijfers kunnen we uit de RIOT halen.
 - Import: Enkel de invoer meetellen van producten die daadwerkelijk hier worden aangekocht door toeristen. Zoals in de eerdere meetmomenten van de Vlaamse TSA nemen we daarom enkel de invoer op voor de rij 'andere producten en diensten'.
 - Belastingen – subsidies: Per rij halen we deze gegevens uit de RIOT, we werken uiteraard met de verdeelsleutels op de rijen, zoals toegepast bij TSA-tabel 5.
 - Transport- en handelsmarges: Gezien er enkel in de laatste groep producten (andere) marges zitten en het totaal van de marges nul is, wordt deze kolom niet apart gepubliceerd. In elke rij staat er immers een cijfer nul, zodat er geen invloed is op de totale output aan aankooprijzen.
- In de tweede plaats wordt de totale toeristische consumptie per product (dus per rij) overgenomen uit de totalen in TSA-tabel 4.
- In de derde kolom wordt ten slotte de toerismeratio bepaald op basis van beide voorgaande cijfers. De toerismeratio is immers gelijk aan de totale toeristische consumptie gedeeld door het totale aanbod van een bepaald product of een bepaalde dienst. Hierbij moeten we dus wel benadrukken dat we door het onderaanbod aan informatie betreffende de consumptie van sommige goederen en diensten, voor 2 categorieën de ratio zelf zullen invoegen, onafhankelijk van de gemeten waarden aan consumptie. Het gaat om het invoegen van een 100%-ratio voor de reisagentschappen, touroperators en gidsen en voor van het personenvervoer door de lucht.

Deze toerismeratio's worden daarna in de volledige rij overgenomen. Voor elke rij (product of dienst) wordt dus deze ratio gebruikt om in elke kolom van die bepaalde rij het toeristisch aandeel van de output te berekenen. We gaan dan uit van de assumptie dat de productspecifieke toerismeratio gelijk is voor alle bedrijfstakken die dit product produceren. Deze aandelen worden nadien per bedrijfstak opgeteld (kolom) om te komen tot het toeristisch aandeel van de output, het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde.

Enige uitzondering in deze is dat we bij de diensten voor de organisatie van congressen en beurzen een ratio van meer dan 100% bekomen. Dat betekent dat er meer verbruik is van deze diensten, dan dat er aanbod is. Het verbruik rekenden we hier als de volledige uitgaven door organisatoren van congressen, gezien we niet konden opsplitsen volgens de dingen waaraan ze geld uitgaven. Een groot deel daarvan zal naar de diensten voor organisatie van congressen en beurzen gaan, maar vermoedelijk gaat ook een groot deel uitgaven naar eten en drinken dat voorzien wordt voor de deelnemers of wordt er promotiemateriaal uitgedeeld. We rekenen dan ook 100% toe aan de diensten voor de organisatie van congressen, de overige 75 miljoen euro aan uitgaven, tellen we bij de consumptie van niet-toerisme gerelateerde goederen.

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 6, zie volgende blz.

Omwille van de breedte van de tabel geven we enkel het rechterdeel mee (waar de belangrijkste berekeningen van bovenstaande cijfers getoond worden). De andere cijfers (details per bedrijfstak) kunnen opgevraagd worden. De totalen per bedrijfstak en het relatieve belang van de bedrijfstakken in de toegevoegde waarde worden hieronder wel weergegeven.

Tabel 44: TSA-TABEL 6 (rechterdeel): Totale aanbod en toeristische consumptie in het Vlaamse Gewest in 2022, uitgedrukt in miljoen euro en prijzen 2022

	TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN		ANDERE BEDRIJFSTAKKEN		TOTAAL VLAAMSE OUTPUT (aan basisprijzen)	IMPORT		BELASTINGEN - SUBSIDIES		TOTAAL VLAAMSE OUTPUT (aan aankoop- prijzen)	TOTAAL TOERISTISCHE CONSUMPTIE (TSA-TABEL 4)	TOERISME- RATIO per product of dienst (in %)
	Output	Toer Aan	Output	Toer Aan		output	Toer Aan	output	Toer Aan			
1a) Accommodatie	1.828	1.821	30	30	1.858	0	0	0	0	1.858	1.851	99,6
1b) Accommodatie mbt tweede verblijven	84	24	2.447	687	2.532	0	0	0	0	2.532	711	28,1
2 Voeding- en drankverstrekking	7.801	3.563	886	405	8.687	0	0	0	0	8.687	3.968	45,7
3 Personenvervoer (muz door de lucht)	5.710	1.349	887	210	6.597	0	0	-455	-107	6.142	1.451	23,6
4 Personenvervoer door de lucht	2.767	2.767	487	487	3.254	0	0	0	0	3.254	3.254	100
5 Diensten van reisagentschappen, tour operators en gidsen	2.228	2.228	624	624	2.852	0	0	0	0	2.852	2.852	100
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	1.282	612	755	361	2.037	0	0	195	93	2.233	1.066	47,7
7 Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	18	18	295	295	312	0	0	0	0	312	312	100
8 Andere	7.157	20	597.778	1.705	604.934	339.511	968	11.283	32	955.729	2.726	0,3
TOTAAL OUTPUT (basisprijzen)	28.875	12.402	604.190	4.803	633.065				18			
TOTAAL INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)	16.692	7.169	347.000	2.758	363.692							
TOTAAL TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	12.183	5.233	257.190	2.044	269.373							

Tabel 45: Toegevoegde waarde van toerisme in het Vlaamse Gewest in 2022, per bedrijfstak

	Toegevoegde waarde van het toeristisch aanbod = Bruto toegevoegde waarde van de toeristische bedrijfstakken		Toegevoegde waarde van het toeristisch verbruik = Directe bruto toegevoegde waarde van toerisme	
	TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN 12,2 miljard euro = 100%	ALLE BEDRIJFSTAKKEN 269 miljard euro = 100%	TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN 5,2 miljard euro = 100%	ALLE BEDRIJFSTAKKEN 7,3 miljard euro = 100%
Accommodatie	7,7%	0,4%	18,0%	13,0%
Accommodatie tweede verblijven	14,7%	0,7%	0,5%	0,4%
Voeding en drankverstreking	30%	1,4%	38,1%	27,4%
Personenvervoer over weg + spoor + water	27,5%	1,2%	18,0%	12,9%
Personenvervoer door de lucht	4,2%	0,2%	9,9%	7,1%
Reisagentsch., touroperators en gidsen	3,5%	0,2%	8,2%	5,9%
Culturele bedrijven	4,4%	0,2%	2,8%	2,0%
Bedrijven voor recreatie en sport	5,3%	0,2%	4,2%	3,0%
Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	1,8%	0,1%	0,02%	0,01%
Organisatie van congressen en beurzen	1,0%	0,04%	0,19%	0,14%
Andere bedrijfstakken	Niet van toepassing	95,5%	Niet van toepassing	28,1%

5. TSA-tabel 7

Wat: In TSA-tabel 7 wordt de tewerkstelling in de toeristische sector in beeld gebracht.

Bronnen: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), Gedecentraliseerde statistiek, momentopname 30 juni 2022; Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), Telling van de verzekeringsplichtigen, momentopname 31 december 2022.

Methode: Voor een uitgebreide methodologische uitleg verwijzen naar het rapport over tewerkstelling in de toeristische sector (Weekers, 2013b). Voor de loontrekkende tewerkstelling beschikken we over gegevens op NACE 5digit, waardoor we de cijfers rechtstreeks kunnen overnemen voor alle NACE-codes die onder toerisme vallen. Voor de zelfstandigen werken we met activiteitscodes. De beroepcodes die voor de sector toerisme belangrijk zijn, zijn CODE 407: Horeca; CODE 408: Vermakelijkheden; CODE 409: Foorkramers en CODE 510: Vrije beroepen in de kunst. Voor een aantal toeristische activiteiten zullen we geen cijfers hebben, omdat deze activiteiten in een veel grotere beroepengroep wordt opgenomen in de RSVZ-cijfers.

Voor verdere details over verdeling in categorieën, tewerkstelling naar statuut en geslacht: <https://toerismevlaanderen.be/nl/cijfers/onderzoek/economie-toerisme>

Resultaat:

TABEL 46: TSA-tabel 7: De totale tewerkstelling van loontrekkenden en zelfstandigen en helpers in de toeristische bedrijfstakken, in arbeidsplaatsen, 2022

	AANTAL LOONTREKKENDE ARBEIDSPLAATSEN		AANTAL JOBS ALS ZELFSTANDIGE	TOTAAL
Accommodatie	15.137			
Accommodatie mbt tweede verblijven (in de kustgemeenten)	1.006			
Voeding en drankverstrekkers	67.021	Horeca	55.832	
Personenvervoer	31.267			
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus ed.	3.943			
Diensten voor cultuur	10.623	Vrije beroepen in de kunst	17.999	
Diensten voor sport- en recreatie	13.110	Foorkramers en vermakelijkheden	7.980	
Kleinhandel van landspecifieke, karakteristieke toerismegoederen: Sport- en kampeerartikelen, souvenirs en ambachtelijke producten	2.940			
Niet toerisme karakteristieke bedrijven: Organisatie congressen en beurzen	1.415			
TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN	146.462		81.811	228.273
Aandeel toeristische bedrijfstakken in totale tewerkstelling	5,9		10,5	7,0

BRON: Toerisme Vlaanderen o.b.v. RSZ, RSVZ, bewerking VSA

DEEL II: SCHATTING TSA BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST

1. TSA-tabellen 1 en 2

Wat:

- TSA-tabel 1: inkomend toerisme of niet-Brusselse toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
- TSA-tabel 2 intern toerisme of Brusselse toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Voor deze schatting werd beslist om beide tabellen samen op te maken en dus geen onderscheid te maken tussen inkomende en interne toeristen. Dat maakt dat we de uitgaven moeten kennen van alle toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. We splitsen wel op in Belgen en buitenlandse toeristen. Dit is niet noodzakelijk voor de Brusselse TSA, maar handig om te gebruiken indien men bijvoorbeeld een Belgische TSA wil maken op basis van de gegevens in dit rapport.

Bronnen:

- Volumes: Toerisme Vlaanderen: Toerisme in cijfers 2022, Congresbarometer 2022, Cruisetoerisme 2019-2022 en Kunststedenonderzoek 2011. Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022. Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2021-2022.
- Bestedingen: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Onderzoek congresgangers 2020-2022, Cruisetoerisme 2019-2022; Westtoer: Tweede verblijven 2015, Dagtrips door Belgen 2022.

Methode en deelresultaten:

Verblijfstoeristen:

Voor **de volumes** werken we analoog aan de berekening voor de TSA Vlaamse Gewest (zie deel I): We starten van de overnachtingscijfers van Statbel en Toerisme Vlaanderen en doen de nodige aanpassingen op basis van de Platformdata van Statbel. In Brussel zijn de Platformdata zowel voor Belgen als voor buitenlanders hoger dan de cijfers uit de officiële statistiek.

Tabel 47: Berekening van overnachtingscijfers van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2022 naar herkomst toerist en naar logiestype (op basis van twee bronnen).

	Overnachtingen in TIC			Overnachtingen in Platformdata	TOTAAL # overnachtingen
	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209		
Belgen	1.540.434	1.527.022	13.412	<u>138.926</u>	1.665.948
Buitenlanders	4.680.358	4.615.625	64.733	<u>1.526.816</u>	6.142.441

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, bewerking VSA

Deze cijfers worden verder uitgesplitst naar motief a rato van hun belang in de officiële statistiek.

Tabel 48: Aantal Belgische overnachtingen in het Brusselse Gewest in 2022, opgesplitst naar macrobestemming en doel

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroepsdoeleinden	TOTAAL
Belgen	785.750	564.471	315.727	1.665.948
Buitenlanders	3.299.080	1.761.706	1.081.655	6.142.441
TOTAAL	4.084.830	2.326.177	1.397.382	7.808.389

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022, bewerking VSA

Naast de overnachtingen in commerciële logies, kennen we ook het aantal cruisepassagiers dat van boord gaat van riviercruises in Brussel. In 2022 ging het om 6.138 passagiers.

Verder werd ook (analoog aan de manier voor het Vlaamse Gewest) het aantal overnachtingen in tweede verblijven in Brussel geschat. Uit het Reisonderzoek 2022 van Statbel weten we dat er voor elke Belgische overnachting in tweede verblijven aan de kust, er 0,139 zijn in Brussel. Dat maakt dat we in totaal ook 1.426.371 overnachtingen door Belgen in tweede verblijven tellen.

Wat de **uitgaven** van deze groepen toeristen betreft, wordt voor de toeristen in commerciële logies een beroep gedaan op het kunststedenonderzoek 2023 van Toerisme Vlaanderen, waar we de uitgaven in Brussel kennen. Voor het zakentoeisme werken we met het onderzoek van Toerisme Vlaanderen naar de congresgangers en gebruiken we dezelfde uitgavenprofielen dan in de TSA voor het Vlaamse Gewest. Voor tweede verblijvers werken we met het uitgavenprofiel zoals aan de kust en voor de cruisepassagiers gebruiken we de gemeten uitgaven in Brussel.

Tabel 49: Totale bestedingen door Belgische verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2022, voor het motief ontspanning opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

VOLUME	COMMERCIELE LOGIES		TWEDE VERBLIJVEN		TOTALE BESTEDINGEN
		785.750		1.426.371	
	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	
BESTEDINGEN	pn		pn		
Logies	67,5	53.036.067	0,0	0	53.036.067
Maaltijden en drank	54,6	42.878.417	0,0	0	42.878.417
Attracties en ontspanning	16,1	12.614.025	20,7	29.544.733	42.158.758
Shopping	41,9	32.944.775	1,5	2.187.460	35.132.235
Verplaatsingen	3,0	2.355.957	11,9	16.994.882	19.350.839
Andere uitgaven	7,1	5.553.879	0,6	785.242	6.339.121
TOTAAL	190,1	149.383.120	34,7	49.512.317	198.895.437

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Statbel: Platformdata 2022, Reisonderzoek 2022; Westtoer: Trendrapport Kust 2021-2022. Uitgaven: Westtoer: onderzoek Tweede verblijven 2015; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, bewerking VSA.

Tabel 50: Totale bestedingen door buitenlandse verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2022, voor het motief ontspanning opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

VOLUME BESTEDINGEN	COMMERCIELE LOGIES		CRUISES		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	
	pn		pn		
		3.299.080		6.138	
Logies	52,9	174.636.891	0,0	0	174.636.891
Maaltijden en drank	35,4	116.907.774	9,5	58.595	116.966.369
Attracties en ontspanning	13,3	43.924.809	13,0	79.948	44.004.757
Shopping	21,2	69.986.059	14,3	87.921	70.073.981
Verplaatsingen	6,7	22.176.118	0,9	5.810	22.181.928
Andere uitgaven	1,6	5.153.370	0,0	0	5.153.370
TOTAAL	131,2	432.785.020	37,8	232.275	433.017.295

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Cruisetoerisme 2019-2023; Statbel: Platformdata 2022, Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Cruisetoerisme 2019-2023, bewerking VSA.

Tabel 51: Totale bestedingen door Belgische verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2022, voor het motief zaken opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	
	pn		pn		
		564.471		315.727	
Logies	120,1	67.808.578	126,4	39.898.255	107.706.833
Maaltijden en drank	55,5	31.338.412	60,8	19.183.612	50.522.025
Attracties en ontspanning	15,0	8.478.785	11,4	3.589.559	12.068.343
Shopping	26,4	14.896.188	15,5	4.904.515	19.800.704
Verplaatsingen	11,8	6.677.789	16,8	5.296.135	11.973.924
Andere uitgaven	0,0	0	0,0	0	0
TOTAAL	228,9	129.199.752	230,8	72.872.076	202.071.828

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022, bewerking VSA.

Tabel 52: Totale bestedingen door buitenlandse verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2022, voor het motief zaken opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2022

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	TOTAAL	Pp	TOTAAL	
	pn		pn		
		1.761.706		1.081.655	
Logies	120,1	211.629.753	126,4	136.688.093	348.317.846
Maaltijden en drank	55,5	97.806.807	60,8	65.721.455	163.528.262
Attracties en ontspanning	15,0	26.462.184	11,4	12.297.528	38.759.712
Shopping	26,4	46.490.824	15,5	16.802.461	63.293.285
Verplaatsingen	11,8	20.841.298	16,8	18.144.116	38.985.414
Andere uitgaven	0,0	0	0,0	0	0
TOTAAL	228,9	403.230.866	230,8	249.653.653	652.884.519

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2022; Statbel: Platformdata 2022. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2020-2022, bewerking VSA.

Dagtoeristen met het motief ontspanning: Gegevens voor Belgische dagtoeristen kunnen we rechtstreeks halen het onderzoek Dagtrips door Belgen van Westtoer, dat ook in Brussel plaatsvond. Voor de buitenlandse dagtoeristen zijn (net zoals bij de Vlaamse TSA) geen nieuwe cijfers beschikbaar voor de volumes. We werken daarom met de volumes uit de TSA 2018 (Weekers en De Maesschalck, 2020). Voor de uitgaven werken we wel met de nieuwe cijfers uit het kunststedenonderzoek 2022-2023. We nemen het globale uitgavenprofiel (Belgen en niet-Belgen) van de dagtoeristen in Brussel, gezien een te kleine N voor het aantal buitenlandse dagtoeristen dat werd bevraagd.

Tabel 53: Bestedingen door Belgische en buitenlandse dagtoeristen in 2022 in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, voor het motief ontspanning, naar herkomst, type en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon en in het totaal (prijzen 2022).

VOLUME	BELGEN				BUITENLANDERS		
	DAGTOERISTEN		OMGEVINGSRECREANTEN		TOTAAL	1.366.773	
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0	0	0	0
Maaltijden en drank	16,7	247.712.286	9,9	103.966.787	351.679.073	8,5	11.555.212
Transport ter plekke	4,8	71.886.806	1,4	14.270.112	86.156.918	2,1	2.821.621
Attracties en ontspanning	4,7	69.484.510	2,3	24.011.190	93.495.700	5,7	7.790.606
Andere uitgaven: shopping	7,1	105.909.078	3,8	40.016.463	145.925.541	29,7	40.593.158
Andere uitgaven: andere	2,2	32.768.821	1,6	16.337.693	49.106.514	8,4	11.480.893
TOTAAL	35,6	527.761.501	18,9	198.602.246	726.363.747	54,3	74.241.490

BRON: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2011 en 2022-2023, bewerking VSA

Dagzakentoeeristen: Methode analoog aan deze voor de TSA Vlaams Gewest. Voor de volumes wordt gewerkt met de ratio van congressen in Vlaanderen, toegepast op de aankomstcijfers in het Brusselse Gewest. Voor de uitgaven wordt met hetzelfde uitgavenprofiel gewerkt dan in de Vlaamse TSA.

Tabel 54: Bestedingen door dagzakentoeeristen in 2022 in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (prijzen 2022).

VOLUME	BELGEN		BUITENLANDERS	
	Pp pd	TOTAAL	Pp pd	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	21,3	109.227.417	21,3	4.192.914
Attracties en ontspanning	9,4	48.231.554	9,4	1.851.465
Shopping	3,4	17.246.434	3,4	662.039
Verplaatsingen	7,4	38.000.618	7,4	1.458.730
Andere uitgaven	0,0	0	0,0	0
TOTAAL	41,5	212.706.023	41,5	8.165.147

BRON: Volumes Toerisme Vlaanderen: TIC 2022, Congresbarometer. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congressangers 2020-2022, bewerking VSA.

De uitgaven aan personenvervoer door de lucht en aan diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen: Methode analoog aan Vlaamse TSA. Voor vervoer over de weg nemen we geen uitgaven mee.

Tabel 55: Berekening van het gebruik van luchtvervoer in het Brusselse Gewest door Belgen en niet-Belgen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2022)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2022):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – kolommen totaal bedrijfstakken, consumptieve bestedingen en interregionale uitvoer	Belgen gebruiken Brusselse output	640	90,08%	150.821.261
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Buitenlanders gebruiken Vlaamse output	70	9,92%	16.607.142

BRON: FPB, RIOT2015, bewerking VSA

Tabel 56: Berekening van het gebruik van diensten van reisagenten, touroperators en gidsen in het Brusselse Gewest door Belgen en niet-Belgen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2022)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2022):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – kolommen totaal bedrijfstakken, consumptieve bestedingen en interregionale uitvoer	Belgen gebruiken Brusselse output	787	96,18%	682.999.723
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Buitenlanders gebruiken Vlaamse output	31	3,82%	27.140.373

BRON: FPB, RIOT2015, bewerking VSA

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 1 en 2: zie volgende pagina

Tabel 57: TSA-tabellen 1 en 2: bestedingen door verschillende groepen toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2022, in euro en prijzen 2022.

BESTEDINGEN	BELGEN IN BRUSSEL					BUITENLANDERS IN BRUSSEL				TOTAAL
	Ontspanning		Zaken		Naar bestemming buiten Brussel	Ontspanning		Zaken		
	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen	Verblijfstoeristen	Dagtoeristen		Dagtoeristen	Verblijfstoeristen	Verblijfstoeristen	Dagtoeristen	
1 Accommodatie	0	53.036.067	107.706.833	0	—	0	174.636.891	348.317.846	0	683.697.636
2 Voeding- en drankverstrekking	351.679.073	42.878.417	50.522.025	109.227.417	—	11.555.212	116.966.369	163.528.262	4.192.914	850.549.687
3 Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	86.156.918	19.350.839	11.973.924	38.000.618	—	2.821.621	22.181.928	38.985.414	1.458.730	220.929.993
4 Personenvervoer door lucht	—	—	—	—	150.821.261	—	16.607.142	—	—	167.428.403
5 Reisagentschappen, tour operators en gidsen	—	—	—	—	682.999.723	—	27.140.373	—	—	710.140.096
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	93.495.700	42.158.758	12.068.343	48.231.554	—	7.790.606	44.004.757	38.759.712	1.851.465	288.360.895
7 Andere	195.032.055	41.471.356	19.800.704	17.246.434	—	52.074.051	75.227.350	63.293.285	662.039	464.807.275
TOTAAL	726.363.747	198.895.437	202.071.828	212.706.023	833.820.984	74.241.490	456.534.123	673.115.206	8.165.147	3.385.913.986

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

— Niet van toepassing

De kolomtotalen worden -wanneer er kolom-overschrijdende gegevens zijn- berekend a rato van de verhouding in de volumes.

2. TSA-TABEL 4

Wat: Totale toeristische consumptie:

- Toerisme-uitgaven TSA-tabel 1 en TSA-tabel 2
- Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen
- Sociale overdrachten die maken dat toeristen minder betalen dan de werkelijke kostprijs
- Andere vormen van toerismeconsumptie die niet elders zijn opgenomen.

Waar mogelijk werden de cijfers berekend voor het Brusselse Gewest, soms werden ze geschat aan de hand van de cijfers in de Vlaamse TSA.

Bronnen:

Zie TSA-tabel 1 en 2, TSA Vlaamse Gewest 2022

Methode:

Uitgaven door toeristen: Voor de Brusselse TSA 2022 konden alle uitgaven opgenomen worden in TSA-Tabellen 1 en 2.

Waarde accommodatie in eigen vakantiehuizen: idem als bij Vlaamse TSA: aantal overnachtingen vermenigvuldigd met actuele huurprijs (31,9 euro per persoon per nacht).

Subsidies toerisme en vervoer over land: Schatting aan de hand van de verhouding in het Vlaamse Gewest tussen de bestedingen in bepaalde uitgavencategorieën in TSA-tabellen 1 en 2 en de bedragen opgenomen aan subsidies in die categorie.

Duurzame goederen: Voor de uitgaven aan duurzame goederen werd het gemiddelde bedrag per Vlaming vermenigvuldigd met het aantal inwoners in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Uitgaven rederijen en bemanning: Cijfers voor de haven van Brussel beschikbaar in onderzoek Cruises van Toerisme Vlaanderen: 45.334 euro (prijzen 2022) voor rederijen en 292.377 euro (prijzen 2022) door bemanning.

Uitgaven organisatoren congressen: methode analoog aan Vlaamse Gewest, met cijfers uit congressen in Brussel (651 euro per deelnemer), beschikbaar in het onderzoek van Toerisme Vlaanderen en aankomsten MICE in Brussel (924.769).

Resultaat: zie volgende bladzijde

Tabel 58: TSA-tabel 4: Totale toerismeconsumptie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2022, in euro en prijzen 2022.

BESTEDINGEN	UITGAVEN TOERSISTEN		ANDERE COMPONENTEN VAN TOERISTISCHE CONSUMPTIE				TOTAAL
	(TSA-tabellen 1 en 2)	Accommodatie 2e verblijven	Subsidies	Duurzame goederen	Cruises	Organisatie congressen	
1 Accommodatie	683.697.636	45.504.761					729.202.398
2 Voeding- en drankverstrekking	850.549.687						850.549.687
3 Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	220.929.993		187.888.294		45.334		408.863.621
4 Personenvervoer door de lucht	167.428.403						167.428.403
5 Diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen	710.140.096						710.140.096
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	288.360.895		144.209.976				432.570.871
7 Diensten voor organisatie van congressen	0					602.145.373	602.145.373
8 Andere	464.807.275			103.854.846	292.377		568.954.497
TOTAAL	3.385.913.986	45.504.761	332.098.270	103.854.846	337.710	602.145.373	4.469.854.946

3. TSA-TABEL 5

Wat: Het aanbod van toerisme, bestaande uit drie componenten

- Het aanbod van de in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geproduceerde toeristische dienstengroepen, in basisprijzen, ongeacht of ze toeristisch worden gebruikt.
- Intermediair verbruik van de toeristische producenten, in aankooprijzen.
- Toegevoegde waarde van de toeristische producenten, in basisprijzen.

Alle informatie over de toeristische producenten wordt ook steeds in relatie gebracht met het totaal van alle andere producenten zodat de gehele productie in het Brusselse Gewest in beeld komt.

Bronnen: Interregionale Input-Outputtabellen (RIOT) en de regionale Aanbod- en Gebruikstabellen (AGT). Vooral de cijfers uit de aanbodtabel en de gebruikstabel (aankooprijzen) worden gebruikt. De cijfers zijn van toepassing op het jaar 2015 en werden ons aangeleverd voor 138 verschillende bedrijfstakken door het Federaal Planbureau. Omdat bepaalde bedrijfstakinformatie op een hoger detailniveau nodig is dan de RIOT ons kan geven, zullen een aantal variabelen uit deze RIOT versleuteld worden aan de hand van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek, juni 2022. Voor de versleuteling wordt de totale loonsom op NACE 5digit-niveau uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gebruikt.

Methode en deelresultaten:

Methode analoog aan de Vlaamse TSA. Enige afwijking tegenover de TSA voor het Vlaamse Gewest is dat er geen aanbodcijfers meegenomen zijn in het kader van tweede verblijven.

Tabel 59: Omzetten ISIC- en CPC-codes uit RMF 2008 naar de codes in de RIOT 2015.

	Bedrijfstakken	Producten
1. Accommodatie	100% van 55A	100% van 55A
2. Voeding en drankverstreking	94,4% van 56A	62,6% van 56A
3. Personenvervoer via het spoor	95,8% van 49A	95,8% van 49A
4. Personenvervoer via de weg	100% van 49B	100% van 49B
5. Personenvervoer over water	28,1% van 50A + 50,9% van 50B	28,1% van 50A + 50,9% van 50B
6. Personenvervoer door de lucht	99,2% van 51A	99,2% van 51A
7. Huur van transportuitrusting	97,1% van 77A	97,1% van 77A
8. Diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen	87,7% van 79A	100% van 79A
9. Diensten voor cultuur	100% van 90A+ 38,6% van 91A	32,4% van 90A+ 38,6% van 91A
10. Diensten voor recreatie en sport	100% van 92A + 63,9% van 93A + 24,5% van 77B	100% van 92A + 23,8% van 93A
11. Kleinhandel in souvenirs, sport en kampeermateriaal	3,1% van 47A	3,1% van 47A
12. Organisatie van congressen	13,8% van 82A	13,8% van 82A

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 5: zie volgende bladzijde

Tabel 60: TSA-tabel 5: Het aanbod van toeristische en andere producten in toeristische en andere bedrijfstakken in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2022 (in miljoen euro en in prijzen 2022)

		TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN											ANDERE BEDRIJFS- TAKKEN	ALGEMEEN TOTAAL (In basis- prijzen)		
		1a	1b	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	TOTAAL
		Accommo- -datie	Acc. mbt tweede verblijven	Voeding- en drank- ver- strekkers	Personen- vervoer over land (spoor + weg)	Personen- vervoer over water	Personen- vervoer door lucht	Huur van transport- uitrusting	Reisagent- schappen, tourope- rators + gidsen	Culturele activi- teiten	Sport- en recreatie - bedrijven	Kleinhan- del souvenirs, sport en kampeer	Organisatie congressen en beurzen			
1	Accommodatie	873	0	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	952	8	960
2	Voeding- en drank	19	0	1.682	0	0	0	0	0	2	23	0	0	1.731	140	1.871
3	Personenvervoer over land (spoor + weg)	0	0	0	2.361	0	0	0	0	0	0	0	0	2.361	71	2.432
4	Personenvervoer over water	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	9	53	62
5	Personenvervoer lucht	0	0	0	1	0	143	0	0	0	0	0	0	144	24	167
6	Huur transportuitrusting	0	0	0	1	0	0	1.403	0	0	0	0	0	1.404	114	1.517
7	Reisagent. tour-operators en gidsen	0	0	0	8	0	0	0	614	2	0	0	0	624	86	710
8	Cultuurdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	207	4	0	0	211	175	386
9	Recreatie en sportdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	680	0	0	680	100	780
10	Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	98	101
11	Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	27	197	224
12	Andere	26	0	1.045	566	25	3	48	12	440	332	118	184	2.800	174.808	177.608
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)		923	0	2.807	2.937	35	145	1.451	626	651	1.039	121	212	10.945	175.873	186.818
INTERMEDIAR VERBRUIK (aankooprijzen)		412	0	1.681	1.366	28	117	911	482	324	620	50	113	6.104	92.174	98.278
TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)		511	0	1.125	1.571	7	28	540	144	327	419	71	99	4.842	83.699	88.541

4. TSA-TABEL 6

Wat: TSA-tabel 6 brengt de informatie uit de voorgaande TSA-tabellen samen. Ze wordt opgemaakt door de samenvattende tabel van de consumptie, met name TSA-TABEL 4 te koppelen aan TSA-TABEL 5 die het aanbod meet. Daarenboven wordt de nodige informatie toegevoegd om de overgang te kunnen maken tussen de output aan basisprijzen (in TSA-tabel 5) en de consumptie tegen aankooprijzen (in TSA-tabel 4).

Bron: Alle bronnen uit TSA-Tabel 4 en TSA-Tabel 5, aangevuld met informatie uit de RIOT

Methode: Methode analoog aan deze in het Vlaamse Gewest.

Als we de koppeling tussen TSA-Tabel 4 en TSA-Tabel 5 maken op basis van bovenstaande gegevens, dan zien we dat we voor sommige producten en diensten de toerismeratio's lager liggen dan in het Vlaamse Gewest. Dit verschil is groter dan 12,5 procentpunten voor de accommodatiesector (76% in Brussel tegen 100% in Vlaanderen) en het personenvervoer (11% tegen 24%). Om tot een cijfer te komen dat dichterbij het werkelijke resultaat ligt, trekken we deze 2 toerismeratio's op tot het niveau van de Vlaamse ratio's.

Resultaat: TSA-Tabel 6: zie volgende bladzijde

Tabel 61: TSA-TABEL 6 (rechterdeel): Totale aanbod en toeristische consumptie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2022, uitgedrukt in miljoen euro en prijzen 2022

	TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN		ANDERE BEDRIJFSTAKKEN		TOTAAL VLAAMSE OUTPUT (Aan basisprijzen)	IMPORT		BELASTINGEN - SUBSIDIES		TOTAAL VLAAMSE OUTPUT (Aan aankoop- prijzen)	TOTAAL TOERISTISCHE CONSUMPTIE (TSA-TABEL 4)	TOERISME- RATIO per product of dienst (In %)
	Output	Toer Aan	Output	Toer Aan		Output	Toer Aan	Output	Toer Aan			
1 Accommodatie	952	948	8	8	960	0	0	0	0	960	729	100*
2 Voeding- en drankverstrekking	1.726	787	140	64	1.867	0	0	0	0	1.867	851	46
3 Personenvervoer (muz door de lucht)	3.774	892	237	56	4.011	0	0	-222	-53	3.789	409	24*
4 Personenvervoer door de lucht	144	144	24	24	167	0	0	0	0	167	167	100
5 Diensten van reisagentschappen, tour- operators en gidsen	624	624	86	86	710	0	0	0	0	710	710	100
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	891	320	275	99	1.166	0	0	39	14	1.206	433	36
7 Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	27	27	197	197	224	0	0	0	0	224	224	100
8 Andere	2.803	9	174.906	569	177.709	111.243	362	2.411	8	291.362	947	0,3
TOTAAL OUTPUT (basisprijzen)	10.941	3.750	175.873	1.102	186.814				-31			
TOTAAL INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)	6.104	2.092	92.174	577	98.278							
TOTAAL TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	4.837	1.658	83.699	524	88.536							

* Zelf ingevoegd (productratio uit
TSA Vlaamse Gewest) gezien
gemeten ratio > 12,5 procentpunten
met Vlaamse TSA.

5. TSA-tabel 7

Wat: In TSA-tabel 7 wordt de tewerkstelling in de toeristische sector in beeld gebracht.

Bronnen: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), Gedecentraliseerde statistiek, momentopname 30 juni 2022; Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), Telling van de verzekeringsplichtigen, momentopname 31 december 2022.

Methode: Voor een uitgebreide methodologische uitleg verwijzen naar het rapport over tewerkstelling in de toeristische sector (Weekers, 2013b). Voor de loontrekkende tewerkstelling beschikken we over gegevens op NACE 5digit, waardoor we de cijfers rechtstreeks kunnen overnemen voor alle NACE-codes die onder toerisme vallen. Voor de zelfstandigen werken we met activiteitscodes. De beroepencodes die voor de sector toerisme belangrijk zijn, zijn CODE 407: Horeca; CODE 408: Vermakelijkheden; CODE 409: Foorkramers en CODE 510: Vrije beroepen in de kunst. Voor een aantal toeristische activiteiten zullen we geen cijfers hebben, omdat deze activiteiten in een veel grotere beroepengroep wordt opgenomen in de RSVZ-cijfers.

Voor verdere details over verdeling in categorieën, tewerkstelling naar statuut en geslacht: <https://toerismevlaanderen.be/nl/cijfers/onderzoek/economie-toerisme>

Resultaat:

TABEL 62: TSA-tabel 7: De totale tewerkstelling van loontrekkenden en zelfstandigen en helpers in de toeristische bedrijfstakken in het Brusselse Gewest, in arbeidsplaatsen, 2022

	AANTAL LOONTREKKENDE ARBEIDSPLAATSEN		AANTAL JOBS ALS ZELFSTANDIGE	TOTAAL
Accommodatie	5.075			
Accommodatie mbt tweede verblijven (in de kustgemeenten)	0			
Voeding en drankverstrekkers	20.024	Horeca	8.450	
Personenvervoer	21.539			
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus ed.	1.175			
Diensten voor cultuur	7.178	Vrije beroepen in de kunst	3.062	
Diensten voor sport- en recreatie	3.542	Foorkramers en vermakelijkheden	1.150	
Kleinhandel van landspecifieke, karakteristieke toerismegoederen: Sport- en kampeerartikelen, souvenirs en ambachtelijke producten	898			
Niet toerisme karakteristieke bedrijven: Organisatie congressen en beurzen	961			
TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN	60.392		12.662	73.054
Aandeel toeristische bedrijfstakken in totale tewerkstelling	8,9		10,3	9,1

BRON: Toerisme Vlaanderen o.b.v. RSZ, RSVZ, bewerking VSA

DEEL III: Evolutie van de belangrijkste cijfers en indicatoren uit de
TSA 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 en 2022

Wat: Evolutie van de totalen uit de verschillende TSA-tabellen doorheen de tijd: TSA 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 en 2022. Dit zowel voor de TSA Vlaams Gewest als de TSA Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Er wordt ook kort aangegeven wat de belangrijkste oorzaken of verklaringen voor de verschillen tussen de laatste twee metingen. Verklaringen voor naar verschillen met eerdere TSA's zijn te vinden het rapport over de TSA 2018. Zoals eerder gezegd was er omwille van de covidcrisis geen berekening van de TSA voor 2020.

Bronnen: Alle vroegere TSA's voor het VG en BHG:

De Maesschalck, P., Weekers, K. (2014). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: TSA 2012 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke gewest). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering:

<http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/2014-07-04-TSA2012.pdf>

De Maesschalck, P., Weekers, K. (2016). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: TSA 2014 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke gewest). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering:

<http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/2016-02-22-svr-stats-2016-03-tsa2014-tekst.pdf>

Weekers, K. (2012). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: eerste proeve van toepassing van methode van satellietrekeningen, in: *SVR - Methoden en technieken*, 2012 (2). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Weekers, K. (2013a). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen. TSA 2010 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest), in: *SVR - Methoden en technieken*, 2013 (1). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Weekers, K. (2013b). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen. Tewerkstelling in de sector Toerisme in het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2008 en 2010, in: *SVR - Methoden en technieken*, 2013 (2). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Weekers, K. en De Maesschalck, P. (2018). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: TSA 2016 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke gewest). Brussel: Statistiek Vlaanderen.

<https://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/tsa2016-eindrapport.pdf>

Weekers, K. en De Maesschalck, P. (2020). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen. Resultaten van de Vlaamse en Brusselse satellietrekening toerisme 2018. Rapport Statistiek Vlaanderen 2020/1. Brussel: Statistiek Vlaanderen.

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/de-economische-betekenis-van-toerisme-in-vlaanderen>

Methode: Vergelijking van de cijfers, waarbij bedragen steeds werden omgezet naar prijzen 2022 op basis van het jaargemiddelde van de index der consumptieprijzen.

Resultaat:

1. Toeristische bestedingen in TSA-Tabellen 1, 2 en 4 (absolute cijfers in miljard euro en prijzen 2018)

	Jaartal TSA (cijfers in miljard euro en prijzen 2022)							Verschillen tussen TSA 2018 en TSA 2022
	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2022	
TSA-Tabel 1: Inkomend toerisme								
VG	4,08	3,74	4,08	4,47	4,68	5,01	5,45	Nieuwe bronnen voor dagtoerisme (stijging volumes, daling uitgaven), uitgaven zakentoeisme en berekening dagzakentoeisten. Er was ook daling van het volumes verblijfszakentoeisten. Voor het eerst ook cijfers over cruises (beperkt). Daarnaast worden uitgaven van 2 ^e verblijvers nu ook meegenomen in Tabellen 1 en vooral in 2 en niet langer in Tabel 4.
TSA-Tabel 2: Intern toerisme								
VG	7,08	7,95	8,78	7,84	7,63	8,22	10,05	Nieuwe bronnen voor dagtoerisme (stijging volumes, daling uitgaven), uitgaven zakentoeisme en berekening dagzakentoeisten. Voor het eerst ook cijfers over cruises (beperkt). Daarnaast worden uitgaven van 2 ^e verblijvers nu ook meegenomen in Tabellen 1 en vooral 2 en niet langer in Tabel 4.
TSA-Tabel 4: Totale bestedingen								
VG	15,37	16,35	15,84	16,50	16,78	17,44	18,19	Zie toename Tabel 1 en 2. Daarnaast iets hogere subsidies vervoer (hogere toerismeratio NMBS), minder uitgaven aan duurzame goederen, voor het eerst opname van uitgaven rederijen en bemanning cruises en organisatoren congressen.
BHG	3,69	4,09	4,15	4,19	3,52	4,08	4,47	Nieuwe bronnen voor dagtoerisme (stijging volumes, daling uitgaven), uitgaven zakentoeisme en berekening dagzakentoeisten. Voor het eerst ook cijfers over cruises (beperkt) en tweede verblijvers. Daarnaast minder uitgaven aan duurzame goederen, voor het eerst opname van uitgaven rederijen en bemanning cruises en organisatoren congressen.

2. Economische indicatoren uit TSA-Tabellen 5 en 6 (absolute cijfers in miljard euro en prijzen 2022)

2.1. TSA-Tabel 5: GVATI: Toegevoegde waarde van de toeristische bedrijfstakken

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		Verschillen tussen TSA 2018 en TSA 2022
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG	12,7	5,2%	11,8	4,8%	11,8	4,8%	10,2	4,3%	10,2	4,3%	10,2	4,3%	12,2	4,5%	Nieuwe RIOT2015, geen aanpassingen aan de methode. Rode lijn geeft aan wanneer nieuwe RIOT werd gebruikt. Tussen TSA 2012 en 2014 waren de verschillen groot, tussen TSA 2018 en 2022 eerder klein.
BHG	4,3	5,5%	4,4	5,6%	4,4	5,6%	4,2	5,3%	4,2	5,3%	4,2	5,3%	4,8	5,5%	
VG+ BHG	17,0	5,3%	16,2	5,0%	16,2	5,0%	14,4	4,5%	14,4	4,5%	14,4	4,5%	17,0	4,8%	

2.2. TSA-Tabel 6: TDGVA: Directe bruto toegevoegde waarde van toerisme

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		Verschillen tussen TSA 2018 en TSA 2022
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG	5,6	2,3%	5,8	2,4%	5,7	2,3%	5,9	2,5%	6,0	2,5%	6,2	2,6%	7,3	2,7%	Beperkte toename in consumptie (+4%), beperkt andere structuur in het aanbod. Dit resulteert in stijging bruto toegevoegde waarde in absolute cijfers en aandeel tot totale toegevoegde waarde in het Gewest. Beperkte toename in consumptie (+4%), beperkt andere structuur in het aanbod. Dit resulteert in stijging bruto toegevoegde waarde in absolute cijfers en beperkte daling in het aandeel tot totale toegevoegde waarde in het Gewest.
BHG	1,9	2,4%	3,4	4,3%	3,3	4,2%	2,1	2,7%	2,0	2,4%	2,0	2,5%	2,2	2,5%	
VG+ BHG	7,5	2,3%	9,1	2,8%	9,0	2,8%	8,1	2,5%	7,9	2,5%	8,2	2,6%	9,5	2,6%	

2.3. TSA-Tabel 6: TDGDP: Direct bruto binnenlands product van toerisme

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		Verschillen tussen TSA 2018 en TSA 2022
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG	6,3	2,3%	6,5	2,4%	6,7	2,3%	6,0	2,1%	6,0	2,2%	6,3	2,2%	7,3	2,2%	Beperkte toename in consumptie (+4%), beperkt andere structuur in het aanbod. Dit resulteert in stijging bruto toegevoegde waarde in absolute cijfers en aandeel tot de totale toegevoegde waarde in het Gewest.
BHG	2,0	2,3%	3,5	4,0%	3,4	3,9%	2,1	2,4%	2,0	2,2%	2,0	2,3%	2,2	2,2%	Beperkte toename in consumptie (+10%), beperkt andere structuur in het aanbod. Dit resulteert in stijging bruto toegevoegde waarde in absolute cijfers en beperkte daling in het aandeel tot de totale toegevoegde waarde in het Gewest.
VG+ BHG	8,4	2,3%	10,0	2,8%	10,1	2,7%	8,1	2,2%	8,0	2,2%	8,3	2,2%	9,4	2,2%	

3. Indicatoren met betrekking tot tewerkstelling uit TSA-Tabel 7: aantal jobs in de toeristische sector

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		Verschillen tussen TSA 2018 en TSA 2022
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG															
Loontrekkend	126.000	5,8%	131.000	6,0%	128.000	5,8%	129.127	5,9%	132.975	5,5%	139.985	6,0%	146.462	5,9%	Stijging loontrekkenden in absolute cijfers, maar niet in aandeel t.o.v. totale tewerkstelling. Sterke stijging zelfstandigen. Globaal ook stijging, zowel absoluut als relatief.
Zelfstanding	30.000	5,2%	45.000	7,6%	47.496*	7,8%	50.539*	8,1%	52.867*	8,1%	54.810*	8,0%	81.811*	10,5%	
Jobstudent	1.776	10,8%	2.246	13,5%	2.768	13,2%	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	
Totaal		5,7%		6,4%		6,3%		6,3%		6,0%		6,4%		7,0%	
BHG															
Loontrekkend	54.000	8,7%	51.000	8,2%	51.300	8,3%	54.218	8,8%	57.867	8,6%	58.104	9,3%	60.392	8,9%	Stijging loontrekkenden in absolute cijfers, maar niet in aandeel t.o.v. totale tewerkstelling. Sterke stijging zelfstandigen. Globaal ook stijging, zowel absoluut als relatief.
Zelfstanding	2.900	3,4%	5.700	7,4%	5.917*	6,3%	6.423*	6,5%	7.005*	6,7%	7.205*	6,5%	12.662*	10,3%	
Jobstudent	225	11,8%	222	11,6%	268	11,5%	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	
Totaal		8,1%		8,1%		8,1%		8,5%		8,3%		8,9%		9,1%	
VG+ BHG															
Loontrekkend	180.000	6,4%	182.000	6,5%	179.000	6,3%	183.345	6,5%	190.842	6,1%	198.089	6,7%	206.854	6,6%	Stijging loontrekkenden in absolute cijfers, maar niet in aandeel t.o.v. totale tewerkstelling. Sterke stijging zelfstandigen. Globaal ook stijging, zowel absoluut als relatief.
Zelfstanding	33.000	5,0%	51.000	7,5%	53.413*	7,6%	56.962*	7,9%	59.872*	7,9%	62.015*	7,8%	94.473*	10,5%	
Jobstudent	2.000	10,9%	2.500	13,3%	3.036	13,1%	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	
Totaal		6,2%		6,7%		6,6%		6,8%		6,5%		6,9%		7,4%	

*Inclusief bestuurders